Jaarrekening 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord ... 3
2 Jaarverslag ... 5
2.1 Inleiding ... 5
2.1.1 Algemeen en dagelijks bestuur ... 5
2.1.2 Visie en missie ... 5
2.1.3 Taken ... 6
2.1.3.1 Participatie ... 6
2.1.3.2 Zorg ... 7
2.1.4 Bezwaar-, klaag- en beroepschriften en Wob/Woo verzoeken ... 8
2.1.5 Personeel en organisatie ... 8
2.1.6 Dienstverlening en communicatie ... 9
2.1.7 Beveiliging informatievoorzieningen ... 11
2.1.8 Interne Controle ... 12
3 Programmaverantwoording ... 13
3.1 Participatie ... 13
3.2 Zorg ... 16
3.3 Overhead ... 18
3.4 Algemene dekkingsmiddelen ... 20
3.5 Vennootschapsbelasting ... 20
3.6 Onvoorzien ... 20
4 Paragrafen ... 21
4.1 Lokale heffingen ... 21
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 21
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen ... 24
4.4 Financiering ... 25
4.4.1 Financiering ... 25
4.4.2 EMU-saldo ... 26
4.4.3 Schatkistbankieren ... 27
4.4.4 Renterisiconorm ... 28
4.4.5 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte ... 28
4.4.6 Rentevisie ... 28
4.4.7 Rentekosten/opbrengsten ... 28
4.5 Bedrijfsvoering ... 28
4.6 Verbonden partijen ... 29
4.7 Grondbeleid ... 29
4.8 Wet open overheid ... 29
4.9 Formatieoverzicht ... 29
5 Jaarrekening 2023 ... 30
5.1 Balans 2023 ... 30
5.2 Overzicht van baten en lasten ... 32
5.3 Toelichtingen ... 32
5.3.1 Inleiding ... 32
5.3.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening ... 32
5.3.3 Balans ... 33
5.3.4 Overzicht van baten en lasten ... 34
5.3.5 Toelichting op de balans ... 35
5.3.6 Toelichting op het overzicht van baten en lasten ... 39
5.3.7 WNT ... 42
5.4 Sisa-bijlage ... 43
5.5 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld ... 45
6 Overige gegevens ... 47
6.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant ... 47
7 Bijlage I ISD Bollenstreek in cijfers ... 48
7.1 Participatie ... 48
7.2 Zorg ... 52
8 Bijlage II Overzicht begrotingswijzigingen ... 56
9 Bijlage III Berekening bijdrage per gemeente ... 57
9.1 Participatie ... 58
9.2 Zorg ... 60
9.3 Overhead ... 60
9.4 Gehandicaptenparkeerkaart ... 60
10. Bijlage IV Verdeling van de kosten per gemeente ... 61
Lijst van afkortingen ... 64

Voorwoord

Het jaar 2023 was een dynamisch jaar met de nodige uitdagingen. In dit jaarverslag vindt u de financiële resultaten en onze bevindingen over het afgelopen jaar.
Financieel gezien zijn we binnen de totale begroting 2023 gebleven. De uitgaven per programma en per gemeente zijn wisselend.

De uitgaven van het programma Participatie zijn lager dan begroot. Dit komt doordat het aantal uitkeringen lager is dan verwacht. Dat geldt ook voor de realisatie van de Wet inburgering, de uitgaven Energietoeslag en het leefgeld voor Oekraïners.
De uitgaven van de Energietoeslag zijn lager, omdat het Rijk pas in oktober 2023 met de formele wetgeving kwam en de uitvoering van de Energietoeslag 2023 daardoor doorloopt in 2024.

De uitgaven van de Loonkostensubsidie en de Inkomensondersteunende voorzieningen zijn gestegen. Het is een positieve ontwikkeling dat steeds meer mensen via een Loonkostensubsidie bij een reguliere werkgever aan het werk zijn en dat werkgevers op de hoogte zijn van deze mogelijkheid.

De energietoeslag en leefgeld Oekraïners zijn tijdelijke maatregelen. De gemeenten krijgen vanuit het Rijk hiervoor een financiële compensatie.

De uitgaven van het programma Zorg zijn hoger dan begroot. Er zijn forse kostenstijgingen te zien bij Hulp bij het huishouden en begeleiding. Deze stijgingen zijn vooral terug te voeren op de verplichte indexeringen. In de begroting is met deze indexeringen onvoldoende rekening gehouden.

Maatschappelijke Zorg is vanaf 2023 een nieuwe taak. We zijn gestart met de uitvoering van Beschermd Wonen en Maatschappelijk opvang. De budgetten zijn gebaseerd op de ontvangen informatie van gemeenten. De uitgaven zijn lager, omdat het aantal bewoners aanzienlijk lager is dan de beschikbare capaciteit waar in de meerjarenraming van de Leidse regio vanuit is gegaan. De aanname was dat er een grotere verschuiving van intramurale zorg naar Beschermd Thuis zou plaatsvinden. Deze ontwikkeling heeft slechts beperkt plaatsgevonden.

De kosten van overhead zijn binnen de begroting gebleven. Door het personeelsverloop zijn de uitgaven voor salariskosten fors lager en zijn de uitgaven van inhuur personeel hoger.

Het jaar kenmerkt zich door een hoog ziekteverzuim, het vertrek van ervaren collega’s en het inwerken van nieuwe collega’s. De arbeidsmarkt is goed en daardoor is een groot aantal collega’s weggegaan. We ervaren daarbij dat (grote) gemeenten nieuwe medewerkers financieel meer bieden.

Het ziekteverzuim en het grote personeelsverloop heeft helaas ook invloed gehad op de afhandeltermijnen. De afhandeltermijnen en hoe we die kunnen verbeteren heeft de nodige aandacht gehad.

Eind 2023 is een formatieonderzoek uitgevoerd om te bepalen of de bestaande formatie nog toereikend is voor de taken die we doen. De bevindingen van dit formatieonderzoek volgen in 2024.

Het belangrijkste is dat onze klanten kunnen rekenen op een goede dienstverlening en maatwerk waar dat nodig is. Uit het klanttevredenheidsonderzoek blijkt dat klanten de ISD een hoge waardering geven. We blijven ons optimaal inzetten voor de burgers van de ISD gemeenten.

April 2024
Dagelijks Bestuur ISD Bollenstreek

R.J. ’t Jong D.T.C. Salman

Tabel 1 Vogelvlucht

x €

Participatie	**Begroot 2023**		**Realisatie 2023**	
Uitkeringen	20.871.946		20.127.296	
Loonkostensubsidie	1.227.854		1.729.598	
Medisch onderzoek	59.999		56.302	
Tozo	-15.000		-53.936	
Wet Inburgering	793.627		176.379	
Inkomensondersteunende voorzieningen	2.257.960		2.403.245	
Energietoeslag	5.850.000		3.946.500	
Leefgeld Oekraïne	934.800		697.460	
Schuldregelingen	-42.920		-26.514	
Exploitatiekosten	5.572.434		5.288.920	
Totaal programma Participatie		**37.510.699**		**34.345.251**
Zorg				
Wmo	23.773.247		25.383.928	
Maatschappelijke zorg	3.943.278		2.956.348	
Jeugd	2.561.855		2.570.404	
Exploitatiekosten	2.266.202		2.155.661	
Totaal programma Zorg		**32.544.582**		**33.066.341**
Overhead		**3.372.726**		**3.274.050**
Totaal ISD Bollenstreek		**73.428.006**		**70.685.642**

2 Jaarverslag

2.1 Inleiding

2.1.1 Algemeen en dagelijks bestuur

Het algemeen bestuur van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek (ISD Bollenstreek) bestond eind 2023 uit de volgende personen:

Tabel 2 Algemeen Bestuur

lid	J. A. van Rijn	Hillegom (tevens DB)
lid	A. de Jong	Hillegom
lid	J.A.C. Langeveld	Lisse (tevens DB)
lid	H. Austie-Ziengs	Lisse
voorzitter	D.T.C. Salman	Noordwijk (tevens DB)
lid	R. ter Hark	Noordwijk
lid	E.W.A. Koek	Teylingen (tevens DB)
lid	R.G.E. Wietsma	Teylingen
secretaris	R.J. 't Jong	ISD (tevens DB)

Het dagelijks bestuur heeft in 2023 tien keer vergaderd. Het algemeen bestuur is in 2023 twee keer bijeen geweest. Het algemeen bestuur heeft onder andere tot taak de begroting (inclusief begrotingswijziging) en de jaarrekening vast te stellen.

2.1.2 Visie en missie

Missie van de ISD Bollenstreek:

- De ISD Bollenstreek is een servicegerichte organisatie die werkzaam is voor de opdrachtgevende gemeenten (Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen).
  De ISD Bollenstreek doet dit met betrokken en klantgerichte medewerkers.
- De ISD Bollenstreek ontwikkelt gemeentelijk beleid op het gebied van werk, inkomen en zorg. Na besluitvorming door de gemeenten zorgt de ISD Bollenstreek voor de uitvoering.
- Het beleid maakt het mogelijk dat de inwoners van de deelnemende gemeenten zelfstandig kunnen deelnemen aan de (lokale) samenleving. Dit is mogelijk, doordat inwoners beschikken over adequate middelen van bestaan, waarbij het verrichten van werk een voorwaardelijke factor vormt en/of beschikken over fysieke hulpmiddelen/voorzieningen die gericht zijn op het zelfstandig leven, wonen en bewegen.

Mission statement
De mission statement is een samenvatting van de missie en is als volgt geformuleerd:
"De ISD Bollenstreek zorgt voor zelfstandige burgers."

Visie van de ISD Bollenstreek
In de visie staat weergegeven hoe de ISD Bollenstreek zichzelf ziet in relatie tot haar maatschappelijke omgeving en hoe zij daarin optimaal kan functioneren. De visie is:

- De ISD Bollenstreek is van en voor de ISD Bollenstreek gemeenten.
- De ISD Bollenstreek staat voor **maximale zelfstandigheid** van de burgers op het gebied van arbeid, inkomen en zorg.
- De ISD Bollenstreek is **klantgericht**, resultaatgericht en levert, in samenwerking met partners, maatwerk.
- De ISD Bollenstreek voert de opgedragen taken uit met **betrokken**, professioneel en kwalitatief goed personeel.
- De ISD Bollenstreek heeft de **ambitie** een transparante, kwalitatief hoogwaardige serviceorganisatie voor de regio Duin- en Bollenstreek te zijn.

2.1.3 Taken

De ISD Bollenstreek is een samenwerkingsverband van de gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen. De ISD Bollenstreek voert voor deze gemeenten de taken uit op het gebied van de sociale zekerheid en een deel van de Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdzorg.

2.1.3.1 Participatie

Participatiewet (PW)
De ISD Bollenstreek voert de PW uit en voorziet in een (minimum)inkomen voor iedereen die rechtmatig in Nederland verblijft en onvoldoende middelen heeft om in de noodzakelijke bestaanskosten te voorzien. De bijstandsuitkering overbrugt de periode totdat iemand weer aan het werk gaat en/of zelf inkomen verwerft. Binnen de wetgeving en de kaders van de gemeenten passen we waar mogelijk maatwerk toe en staat de menselijke maat centraal.

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
De IOAW is een inkomensvoorziening voor oudere werkloze werknemers. Zij kunnen in aanmerking komen voor een IOAW-uitkering als de werkloze werknemer na zijn/haar 50e jaar werkloos is geworden en de uitkering op basis van de Werkloosheidswet (WW) is doorlopen.

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
De IOAZ is een uitkering voor ouderen van 55 jaar of ouder die gestopt zijn met hun werk als zelfstandige. De IOAZ-uitkering vult het (gezins-)inkomen aan tot het sociaal minimum. De uitkering gaat in nadat het bedrijf of beroep beëindigd is en eindigt uiterlijk op de AOW-gerechtigde leeftijd.

Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)
De Bbz is bestemd voor zowel startende, gevestigde als beëindigende ondernemers.

Loonkostensubsidie (LKS)
Het instrument loonkostensubsidie wordt ingezet voor mensen met een beperkt arbeidsvermogen die niet het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. De loonkostensubsidie vergoedt het verschil tussen de loonwaarde (wat kan iemand maximaal aan werk verrichten en daarmee verdienen) en het minimumloon. Dit is met name geregeld in artikel 10d van de Participatiewet. Dit instrument loonkostensubsidie kunnen we structureel inzetten. De financiering vindt plaats uit het BUIG-budget. Het Rijk heeft hiervoor beperkte extra middelen beschikbaar gesteld.

Medisch onderzoek
Bij een aanvraag voor een PW-uitkering begint direct het re-integratietraject. Dit traject is bedoeld om klanten weer aan werk te helpen. Provalu helpt bij het vinden van werk en kan waar nodig ondersteuning bieden. Provalu en de ISD Bollenstreek hebben regelmatig contact over de voortgang. De beoordeling van de arbeidsverplichting wordt door middel van een medisch onderzoek bepaald indien de klant aangeeft dat er medische belemmeringen zijn om te werken.

Wet inburgering
Vanaf 1 januari 2022 ondersteunen gemeenten en de ISD Bollenstreek mensen die inburgeringsplichtig zijn. Het doel is inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk in de samenleving te laten participeren, integreren en activeren met als bijkomend einddoel hen economisch zelfstandig te laten zijn.

Inkomensondersteunende voorziening
Het minimabeleid binnen de PW kent sinds 2015 de volgende voorzieningen:

- De individuele inkomenstoeslag
- De collectieve aanvullende zorgverzekering
- De individuele bijzondere bijstand
- De individuele studietoeslag. Dit is een regeling ter compensatie van het als gevolg van medische redenen niet kunnen bijverdienen naast de studie.

Energietoeslag
De energietoeslag is de toeslag die de regering heeft toegezegd aan huishoudens met een laag inkomen. Deze toeslag is bedoeld om de stijgende energielasten te betalen. Bij de toekenning van het budget is het Rijk uitgegaan van de doelgroep 120% van het sociaal minimum. Op basis van de (verwachte) uitputting van de budgetten heeft het dagelijks bestuur besloten om vanaf 1 oktober 2022 de doelgroep uit te breiden van 120% naar 130% van het sociaal minimum en is er een maatwerkbudget beschikbaar gesteld. In 2023 is de regeling voortgezet en (tijdelijk) ingebed in de PW. De ISD Bollenstreek heeft de energietoeslag 2023 in twee delen gesplitst: Energietoeslag 2023 deel 1 vroegtijdig aan het begin van het jaar en Energietoeslag 2023 deel 2 aan het einde van het jaar 2023 met een uitloop tot 1 juli 2024. De reden hiervan is dat de Wet energietoeslag 2023 later dan gepland en pas in oktober 2023 is vastgesteld.

Leefgeld Oekraïne
Om de vluchtelingen uit Oekraïne te helpen, is in maart 2022 de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne (ROOO) ingegaan. Een deel daarvan betreft een uitkering voor de noodzakelijke kosten van het bestaan; ook wel ‘leefgeld’ genoemd. Vanaf juli 2022 verzorgt de ISD Bollenstreek, onder verleend mandaat, de administratieve afhandeling van de uitbetaling leefgeld Oekraïne voor Hillegom, Lisse en Teylingen.

Handhaving
Verplichtingen, naleving en handhaving zijn belangrijk in het sociale zekerheidsstelsel. De toeslagenaffaire leert ons dat de nuance daarbij belangrijk is. De ISD Bollenstreek maakt geen gebruik van algoritmen bij de handhaving en doet ook geen onderzoek naar bepaalde groepen. We blijven wel alert op fraude en doen onderzoek bij serieuze aanwijzingen/signalen in die richting.

Sociale Recherche
Sociale Recherche (SR) speelt een belangrijke rol bij het actief onderzoeken van mogelijke fraude. Het is belangrijk dat de SR zichtbaar is vanwege de preventieve werking die ervan uitgaat. De ISD Bollenstreek geeft vooraf aan dat gegevens achteraf (steekproefsgewijs) gecontroleerd worden. Daarnaast houdt de SR zich bezig met signalen over mogelijke zorgfraude en ondersteunen ze gemeenten bij ondermijning. De SR werkt samen met ketenpartners.

2.1.3.2 Zorg

Wmo
De ISD Bollenstreek kijkt samen met de klant welke beperkingen deze ondervindt. Met de klant onderzoeken we in welke mate deze in staat is om zelf oplossingen te vinden voor die beperkingen. Dit kan door het inschakelen van het eigen netwerk (familie, vrienden, kennissen, kerk, vereniging etc.) en algemene voorzieningen die in de omgeving aanwezig zijn. Is de conclusie dat de beperkingen niet zelf op te lossen zijn, dan onderzoeken we of een individuele of maatwerkvoorziening de oplossing is.

De ondersteuning vanuit de ISD Bollenstreek is gericht op zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, om zolang mogelijk in de eigen leefomgeving te kunnen blijven wonen.
De ISD Bollenstreek biedt ondersteuning bij:

- Het voeren van een huishouden
- Maatschappelijke opvang
- Begeleiding bij de zelfredzaamheid
- Verplaatsen in en om de woning
- Woonvoorzieningen
- Wonen met ondersteuning
- Lokaal verplaatsen per vervoersmiddel

Schulddienstverlening
Schulddienstverlening (SDV) is de ondersteuning die de ISD Bollenstreek biedt aan mensen met schulden. Bij het proces SDV kijkt de ISD Bollenstreek ook wat de klant zelf kan doen om zijn schulden op te lossen.

Ondersteuningsmogelijkheden zijn: informatie en advies, budgetcoaching, betalingsregeling, herfinanciering, het minnelijk schuldregelingtraject met eventueel budgetbeheer en de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP).

Jeugd
De ISD Bollenstreek verwerkt de PGB aanvragen voor de Jeugdwet. Sinds 1 juli 2016 is de ISD Bollenstreek belast met de administratieve afhandeling van de persoonsgebonden budgetten voor Jeugd. De jeugd- en gezinsteams van Voor ieder 1 blijven verantwoordelijk voor de indicatiestelling. Na de indicatiestelling neemt de ISD Bollenstreek het administratieve proces over en dat heeft verder geen invloed op de gestelde indicaties.

2.1.4 Bezwaar-, klaag- en beroepschriften en Wob/Woo verzoeken

De samenstelling van de externe bezwaarschriftencommissie is niet gewijzigd. De benoemingstermijn van de commissie loopt tot 1 april 2024. De externe bezwaarschriftencommissie is vier keer bij elkaar geweest. Het aantal zaken dat door de externe bezwaarschriftencommissie werd behandeld is beperkt. Bezwaarzaken konden veelal via de ambtelijke commissie worden afgedaan.

Veel tijd is besteed aan werkzaamheden in verband met de opstelling en het grote aantal procedures van twee inwoners. Hierbij gaat het om zowel bezwaar- als beroepsprocedures, alsmede klachtprocedures, ook via de Nationale Ombudsman.

Het jaar 2023 heeft in het teken gestaan van personele wisselingen. Gedurende het jaar is er voor maximaal 2 dagen per week extra ondersteuning ingehuurd, onder andere voor het inwerken van nieuw personeel, ter vervanging van zwangerschapsverlof en het wegwerken van de werkvoorraad.

In 2022/2023 is er geen jaarverslag Juridische Zaken opgesteld. Een gecombineerd verslag volgt in 2024, met daarin alle cijfers en bevindingen van de juristen van de ISD en de ambtelijke en externe bezwaarschriftencommissies met betrekking tot bezwaarschriften, klachten, beroep rechtbank, hoger beroep, dwangsommen en Woo-verzoeken. Dit geldt ook voor het overzicht van de productie van Juridische Zaken 2022/2023. De verslagen worden via de colleges ter informatie naar de raden gestuurd.

2.1.5 Personeel en organisatie

Medewerkers
Op 31 december 2023 waren er 133 werknemers in dienst. Er zijn totaal 32 nieuwe werknemers gestart in 2023 en van 25 collega’s is afscheid genomen. Er zijn drie werknemers die intern zijn doorgestroomd naar andere functies.
De gemiddelde leeftijd is 45 jaar. De jongste werknemer is 24 jaar en de oudste werknemer is 66 jaar.

Ziekteverzuim
In 2023 was het ziekteverzuim bij de ISD Bollenstreek 7,55 %. Het verzuim is ten opzichte van 2022 gestegen, het percentage in 2022 was 5,55 %. De pieken zaten met name in de eerste maanden van het jaar, na de zomerperiode is het verzuim gedaald. Er is een aantal langdurig zieken wat het verzuimpercentage aanzienlijk beïnvloedt en waar de ISD Bollenstreek weinig invloed op heeft.

Opleidingen/trainingen
In 2023 hebben veel vakgerichte opleidingen plaatsgevonden. Dit komt omdat er veel nieuwe werknemers zijn gestart bij de ISD Bollenstreek. Hierdoor zijn er met name veel basisopleidingen PW en Wmo ingezet.
Ook hebben er op kleine schaal ontwikkelingsgerichte opleidingen plaatsgevonden.
Onderstaande trainingen/cursussen werden onder andere gevolgd:

- PW basiscursussen
- Wmo basiscursussen
- Diverse trainingen/cursussen op individueel niveau
- BHV training in company
- Omgaan met emotie en agressie in company

Lekker bezig
Uit de resultaten van het Periodiek Medische Onderzoek (PMO) dat is uitgevoerd in 2022, blijkt dat er meer aandacht nodig is voor duurzame inzetbaarheid en vitaliteit. Ook vanuit de Cao en door de ondernemingsraad is hier aandacht voor gevraagd.
In 2023 zijn we daarom gestart met ‘Lekker Bezig”. Iedere werknemer heeft een budget ontvangen van € 500-, en kan dat budget inzetten voor allerlei trainingen, cursussen, workshops en coaching gesprekken. Deze zijn gericht op de volgende onderwerpen:

- Loopbaan en mobiliteit
- Leren en ontwikkelen
- Gezondheid
- Werk & privé

Integriteitsbeleid
Integriteit is en blijft een belangrijk onderwerp bij de ISD Bollenstreek. Alle nieuwe werknemers moeten een recente VOG overleggen en verklaren schriftelijk én mondeling via de eed of de belofte akkoord te gaan met het integriteitsbeleid van de ISD Bollenstreek. De bijeenkomst met de directeur waar de belofte mondeling wordt afgelegd heeft in 2023 vier keer plaatsgevonden.

ARBO
In 2023 zijn er voor een aantal werknemers met fysieke klachten extra hulpmiddelen aangeschaft, zoals voetenbankjes, speciale muizen en toetsenborden en polsondersteuningen.
Alle werknemers kunnen te allen tijde een werkplekonderzoek aanvragen en daarnaast krijgen alle nieuwe werknemers een werkplekonderzoek aangeboden. De mogelijkheid voor het aanvragen van een werkplekonderzoek wordt elk jaar onder de aandacht gebracht. Nieuwe werknemers met een ergotherapie-achtergrond worden gevraagd of ze werkplekonderzoeken intern willen verrichten.
De regeling voor een beeldschermbril is aangepast, waardoor werknemers in de eigen woonplaats of plaats van keuze naar een goede opticien kunnen gaan.

Thuiswerken
Op basis van de huidige thuiswerkregeling mogen medewerkers maximaal 50% van hun werktijd thuiswerken. Voorwaarde is daarbij wel dat de dienstverlening aan de burgers hier geen nadeel van ondervindt.

2.1.6 Dienstverlening en communicatie

Communicatie
Via onze website, de socials, ISD Bollenstreek rubrieken, de gemeentepagina, folders, flyers, animaties, filmpjes en formulieren informeren we burgers over onze dienstverlening en de mogelijkheden die wij als organisatie bieden. De uitvoering doen we in eigen beheer.

Naast die algemene informatie informeren we de klanten die een voorziening van de ISD Bollenstreek hebben via persoonlijke brieven over de wijzigingen en de eventuele individuele consequenties. Vooral het persoonlijk informeren van onze klanten blijven we belangrijk vinden.

We sturen regelmatig een nieuwsbrief naar klanten/ketenpartners. In deze nieuwsbrief besteden we aandacht aan de Participatiewet, Schulddienstverlening, de Wmo en aan de doelgroep ondernemers. Via onze website kunnen geïnteresseerden zich aan- en afmelden voor deze nieuwsbrief. We hebben inmiddels 600 aanmeldingen voor deze nieuwsbrief.

Niet alleen de externe communicatie, maar ook de interne communicatie is belangrijk. Zeker door de thuiswerkmogelijkheden vraagt de interne communicatie extra aandacht. Het aantal informele/spontane momenten op kantoor zijn afgenomen en dat blijft een gemis. We hebben medewerkers zowel schriftelijk als mondeling/digitaal regelmatig geïnformeerd, zodat de medewerkers goed op de hoogte zijn van de ontwikkelingen en de vragen van klanten kunnen beantwoorden.

Voor de college- en raadsleden is twee keer een nieuwsbrief gemaakt met daarbij de managementinformatie over: de afhandelingstermijnen van de afgehandelde aanvragen, bezwaar en beroep, het aantal bijstandsuitkeringen, schulddienstverlening en de energietoeslag. Naast deze nieuwsbrief hebben we de raden via raadsmemo's geïnformeerd over de stand van zaken discussie zorguitgaven beheersbaar houden, energietoeslag 2023 deel 1, verkorting aflostermijn minnelijk schuldregelingstraject en de energietoeslag 2023 deel 2.

Ondernemingsraad
Vanaf september 2023 is er een nieuwe ondernemingsraad en die bestaat uit zeven leden en een reservelid. De ondernemingsraad bestaat uit een goede mix van ervaren en nieuwe leden. Bestuurder heeft iedere zes weken een formeel overleg met de ondernemingsraad gehad. Naast de formele agendapunten zijn toekomstige ontwikkelingen een vast agendapunt geweest. Het contact en het overleg tussen bestuurder en ondernemingsraad is goed en er is sprake van een open en eerlijke communicatie. Naast formele overleggen is regelmatig informeel over zaken gesproken.

Klanttevredenheidsonderzoek
Net als in 2021 heeft I&O Research in het tweede kwartaal van 2023 het klanttevredenheidsonderzoek over 2022 uitgevoerd. Het onderzoek heeft plaatsgevonden onder de klanten Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning (inclusief het landelijk verplicht Cliëntervaringsonderzoek) en Schulddienstverlening. Totaal zijn 2.426 klanten aangeschreven, waarvan 696 de vragenlijst hebben ingevuld. Dat betekent een responspercentage van bijna 29% en dat daarmee de resultaten representatief zijn.

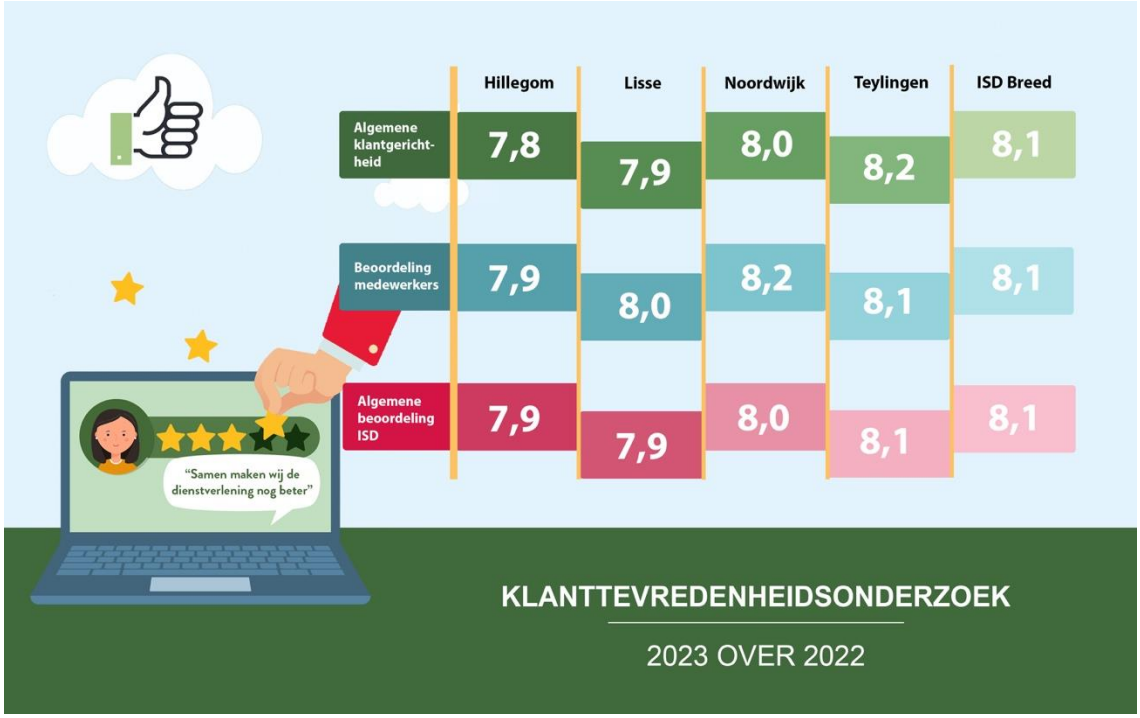

Het volledige klanttevredenheidsonderzoek en de infographics per gemeente vindt u op onze website in het artikel "Klanten opnieuw zeer tevreden over de ISD".

2.1.7 Beveiliging informatievoorzieningen

Informatiebeveiliging
De gemeenten leggen verantwoording af over de informatieveiligheid door middel van ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). ISD Bollenstreek ondersteunt de gemeenten hierin voor wat betreft het gebruik van Suwinet-Inkijk. Hiervoor heeft de Suwinet audit bij ISD Bollenstreek plaatsgevonden. De rapportage is ondersteunend voor de invulling bij de gemeenten, een efficiënte en financieel voordelige werkwijze.

De ISD Bollenstreek heeft zich beziggehouden met diverse vragen uit de organisatie en incidenten binnen de ISD Bollenstreek op het gebied van informatiebeveiliging.
Vanwege een storing in het werken via de virtuele desktops is er nauw contact geweest met de afdeling ICT van HLTsamen om dit op de juiste manier af te handelen.

Audits
In 2023 heeft de ISD Bollenstreek meerdere audits ondergaan, zoals de eerdergenoemde Suwinet audit, de DigiD-audit en een IT audit. Suwinet is positief afgerond en via een zogenaamde Third Party Mededeling (TPM) aan de deelnemende gemeenten afgegeven. De andere audits zijn in 2024 afgerond.
De interne audit Wet politiegegevens (Wpg) 2023 wordt in 2024 in beperkte vorm uitgevoerd, samen met de uitvoering van het bijbehorende plan van aanpak uit 2021.

Privacy
Uit het jaarverslag van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) blijkt dat ISD Bollenstreek ook in dit jaar weer een kleine vooruitgang heeft geboekt om de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) verder te implementeren en te optimaliseren. Voor het beoordelen van de voortgang op het gebied van privacy en informatieveiligheid is er gebruik gemaakt van het document 'Het borgen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming in de gemeentelijke organisatie' van de Informatiebeveiligingsdienst.
Uit dit model blijkt dat het gemiddelde van alle thema's bij de ISD Bollenstreek 82% is. Dit komt overeen met een volwassenheidsniveau 4 van 5. Bij een dergelijk volwassenheidsniveau zijn de grootste risico's in beeld en kunnen die worden beheerst.
De ISD Bollenstreek heeft in 2023 een aantal risico inventarisaties privacy en informatiebeveiliging (DPIA's) uitgevoerd of opgestart. Hiermee brengt zij in kaart welke risico's zij loopt met de verwerking van persoonsgegevens. Het is de bedoeling dat op (langere) termijn voor alle uit te voeren processen een DPIA is uitgevoerd.

Datalekken
Meldingen van datalekken worden intern geregistreerd en beoordeeld. Datalekken die niet direct tot een melding aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) leiden, worden eens per maand besproken in het managementteam. De FG ontvangt dit overzicht ook en kan opmerkingen maken over de afhandeling. In 2023 zijn 30 meldingen van mogelijke datalekken ontvangen. Daarvan zijn 8 niet als datalek aangemerkt en 3 die bij andere organisaties thuishoren. In 6 gevallen heeft de ISD Bollenstreek een melding bij de AP gedaan. Bij de overige meldingen is het onwaarschijnlijk dat de inbreuk een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van betrokkenen. Op basis van de wetgeving zijn waar nodig de betrokkenen geïnformeerd over het datalek.

Rechten van betrokkenen
In 2023 zijn er 4 inzageverzoeken en 1 bezwaar tegen de verwerking van persoonsgegevens ingediend. Eén inzageverzoek is door belanghebbende ingetrokken. De overige verzoeken zijn (gedeeltelijk) toegekend. Het verzoek tot bezwaar is afgewezen, aangezien het om de uitvoering van een wettelijke taak gaat.

2.1.8 Interne Controle

Vanaf 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening gewijzigd. Het doel is om de kaderstellende- en controlerende rol van het Algemeen Bestuur (AB) op de rechtmatigheid van de uitgaven te versterken. Vanaf het verslagjaar 2023 legt het Dagelijks Bestuur (DB) van de ISD Bollenstreek in de jaarrekening verantwoording af over de rechtmatigheid aan het AB. Dit doen zij door een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen.
De afdeling Interne Controle onderzoekt de rechtmatigheid van de uitgaven van de ISD Bollenstreek. De resultaten geven aan dat de uitgaven in 2023 rechtmatig zijn geweest en dat fouten (maximaal 1%) en onzekerheden (maximaal 3%) binnen de vastgestelde marges zijn gebleven.

3 Programmaverantwoording

3.1 Participatie

Wat wilden we bereiken?

Bij de ISD Bollenstreek staat werk voorop. Wie kan werken, moet werken. De ISD Bollenstreek ondersteunt bij het vinden van werk in samenwerking met Provalu, die in opdracht van de ISD Bollenstreek de trajecten uitvoert.
Niet iedereen slaagt erin om werk te vinden. Iemand die geen werk kan vinden en/of niet zelf in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan bij ons aankloppen voor hulp. Dit kan een uitkering (PW, IOAW, IOAZ of Bbz) zijn.
Maar belangrijker is de hulp die we bieden om klanten weer aan het werk te helpen. Een primaire taak van de ISD Bollensteek is samen mét de klant ervoor te zorgen dat de klant zelf in zijn/haar levensonderhoud kan voorzien.

Wat hebben we daarvoor gedaan en wat hebben we bereikt?

Participatiewet (PW)
Het afgelopen jaar is het aantal uitkeringen gestegen, van 1.245 naar 1.260. Het klantenbestand bestaat voor 69% uit alleenstaanden. De grootste groep die een uitkering ontvangt bestaat uit personen in de leeftijdsgroep van 55 – 67 jaar. De grootste instroom in 2023 betreft nieuwkomers vanuit de Centrale Opvang Asielzoekers (COA). Van ons klantenbestand ontvangt 42% langer dan 5 jaar een uitkering. Klanten die pas in de uitkering zitten, vinden al snel weer werk. Voor de klanten die langer een uitkering ontvangen, is dat (veel) moeilijker.

Loonkostensubsidie
Veel werkgevers staan open voor het in dienst nemen van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor wie niet zelfstandig het minimumloon kan verdienen, kan loonkostensubsidie worden aangevraagd. Dat kan zowel de werkgever als de werknemer doen bij de ISD Bollenstreek. De loonkostensubsidie vergoedt het verschil tussen de loonwaarde (wat kan iemand maximaal aan werk verrichten en daarmee verdienen) en het minimumloon. Het afgelopen jaar is het aantal subsidieverstrekkingen gestegen naar totaal 347. Dit is een positieve ontwikkeling.

Provalu
Klanten die kunnen werken, worden aangemeld bij het re-integratiebedrijf Provalu. Provalu zet trajecten in richting werk met als doel dat hun uitkering kan worden beëindigd.

Tegenprestatie naar vermogen
Als werk in eerste instantie niet lukt, wordt bekeken of de klant een tegenprestatie naar vermogen kan leveren. De klanten die niet direct aan het werk kunnen gaan, worden begeleid en gecoacht naar vrijwilligerswerk, deelname aan activiteiten of extra taallessen. Voor klanten, woonachtig in de gemeente Noordwijk, wordt samengewerkt met Welzijn Noordwijk. Welzijn Noordwijk biedt een uniek traject aan, het “Lekker Fit” traject. Zo kan er gewerkt worden aan onder andere werknemersvaardigheden, oriëntatie op de arbeidsmarkt, begeleide beweegsessies, coaching en ondersteuning.

Energietoeslag
Ook in 2023 heeft de overheid maatregelen genomen om de sterk gestegen energielasten te compenseren. Eén van die maatregelen was de energietoeslag die aan huishoudens met een laag inkomen als bijzondere bijstand werd verstrekt. De energietoeslag voor 2023 was totaal € 1.300,-.
De ISD Bollenstreek heeft de energietoeslag gesplitst in 2023 deel 1 en 2023 deel 2.
Deel 1 was € 500,- en bestond uit twee termijnen van € 250,-. Deel 1 kon tot 1 mei 2023 aangevraagd worden, omdat de uitbetalingen voor 1 juli 2023 moesten plaatsvinden.
Deel 2 was € 800,- en bestond uit vier termijnen van € 200,-. Deel 2 kon pas aangevraagd en betaald worden als de formele Wet energietoeslag 2023 bekend was. Deze wet kwam veel later en werd pas in oktober 2023 bekend. Daardoor kon de betaling en het aanvraagproces van deel 2 pas in het 4e kwartaal plaatsvinden en kunnen inwoners op basis van deze wet tot 1 juli 2024 de energietoeslag 2023 deel 2 nog aanvragen. Daardoor is de uitputting in 2023 lager begroot en willen we een deel van

het budget meenemen naar 2024. Zowel bij de energietoeslag 2023 deel als 2023 deel 2 hebben we deze aan een groot deel van de inwoners ambtshalve kunnen toekennen, omdat ze bij de ISD Bollenstreek bekend waren en voldeden aan de voorwaarden.
Via het maatwerkbudget konden inwoners die in eerste instantie niet voldeden aan de voorwaarden, onderbouwd een aanvraag indienen waarom zij de energietoeslag toeslag echt nodig hadden. Met toepassing van maatwerk kon in bijzondere gevallen de energietoeslag worden toegekend. Bij de beoordeling van de aanvragen is ook gekeken of maatwerk meteen toegepast kon worden. Er is breeduit gecommuniceerd via onze eigen kanalen maar ook via lokale bladen en ketenpartners. Het aanvraagproces ging zo veel mogelijk digitaal. Voor mensen voor wie een digitale aanvraag niet lukte of mogelijk was, is ook de papieren weg open gebleven. Zoveel extra aanvragen behandelen is een grote uitdaging, maar met inzet van extra personeel en extra uren van onze medewerkers is dit gelukt.

Leefgeld Oekraïners
In 2023 is aan 563 deelnemers leefgeld uitgekeerd. Hiervan waren 85 ondergebracht bij particuliere opvang. De burgemeesters van onze gemeenten zijn verantwoordelijk voor de opvang en het uitbetalen van geld voor voedsel, kleding en wonen aan ontheemden uit Oekraïne. De ISD Bollenstreek is vervolgens gemandateerd door de burgemeesters van Hillegom, Lisse en Teylingen voor de uitvoering van het financiële gedeelte van deze regeling.

Wet inburgering
De ISD Bollenstreek heeft onder deze wet diverse taken die voornamelijk strekken tot aanmelding (voor taallessen) en begeleiding van inburgeringsplichtigen en registratie daarvan. Het doel is om zo snel mogelijk te participeren in de maatschappij en in te burgeren, uiterlijk binnen 3 jaar.
De taakstelling huisvesting voor statushouders was in 2023 beduidend hoger dan in 2022, de begroting 2023 is hierop gebaseerd. Later in 2023 is dit aantal naar beneden bijgesteld, omdat bij de IND geen ruimte was om de aanvragen af te handelen. Hierdoor zijn ook bij de ISD Bollenstreek minder inburgeraars begeleid dan vooraf ingeschat.
In 2023 hadden taalaanbieders te maken met een tekort aan docenten en was het vinden van leslocaties lastig. Dit is een landelijk probleem. Daardoor konden veel mensen pas (veel) later starten met hun inburgeringsonderwijs, omdat de taallessen een betaalschema kennen van 2 tot 3 jaar. De kosten schuiven dan eveneens door.
Tot slot is het aantal minderjarige statushouders en het aantal gezins- en overige migranten per jaar variabel. Op basis van een landelijke richtlijn is vooraf een inschatting gemaakt, maar het uiteindelijke aantal kan lager uitvallen. De eerste groep is nog niet inburgeringsplichtig, daar worden geen kosten voor gemaakt. De laatste groep is zelf verantwoordelijk voor de inkoop van taaltrajecten, ook voor die groep zijn de kosten significant lager dan vooraf ingeschat.

Schulddienstverlening
Het beleidsplan schuldhulpverlening is ingegaan per 2022 en loopt tot en met 2025. In dit beleidsplan zijn verschillende ambities uitgewerkt die te maken hebben met het vergroten van het bereik en het doorontwikkelen van de dienstverlening. In 2023 zijn diverse ontwikkelingen geweest. Vanaf 2023 zijn saneringskredieten mogelijk. Zo is de aflosperiode van schuldregelingen ingekort van 36 naar 18 maanden voor wettelijke schuldregelingen (WSNP). De ISD Bollenstreek heeft de wijziging per 1 juli 2023 ook doorgevoerd voor minnelijke trajecten (MSNP) en saneringskredieten. De verkorting van de aflosperiode heeft tot gevolg gehad dat de werkwijze iets is veranderd. De periodieke gesprekken met klanten zijn frequenter geworden en nazorg is belangrijker geworden. Het begeleidingstraject met de klant is korter en daardoor intensiever geworden.
Verder kwam er in 2023 meer ruimte voor tweede kansen, doordat de regels rondom recidive (landelijk) zijn versoepeld. De ISD Bollenstreek is aangesloten bij deze ontwikkeling. De ISD Bollenstreek paste al veel maatwerk toe en recidive kwam nauwelijks voor. Deze onderdelen zijn ook opgenomen in een addendum op het beleidsplan schuldhulpverlening 2022-2025, dat in het afgelopen jaar aan de gemeenteraden is voorgelegd. Sommige delen worden nog ingevoerd.
Vanaf het voorjaar van 2023 kon de ISD Bollenstreek starten met het aanbieden van saneringskredieten in het kader van schuldregelingen. Daarnaast wordt er standaard een budgetcoachingstraject aangeboden. Positieve effecten waren meer schuldenrust bij de inwoner en sneller duidelijkheid voor schuldeisers over de aflossing is.
De vroegsignalering is het afgelopen jaar verder geprofessionaliseerd en uitgebreid. In 2023 zagen we een lichte stijging van het aantal signalen en het aantal signaalpartners, waardoor (hogere) schulden konden worden voorkomen.

Inkomsten Schuldregelingen
We brengen bij de schuldeisers 9% kosten in rekening voor het regelen van de schuld. Op het moment dat er bedragen worden gereserveerd voor de schuldeisers, dan wordt 9% van het geld gereserveerd voor de diensten die de ISD Bollenstreek uitvoert.

Wat heeft het gekost?

Tabel 3 Overzicht kosten Participatie

x €	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Lasten			
PW	18.693.652	21.325.215	20.469.420
Loonkostensubsidie	1.448.675	1.238.643	1.759.349
Medisch onderzoek	34.711	59.999	57.114
Tozo	701	-	-7.913
Wet Inburgering	34.430	793.627	176.379
Project Meedoen!	46.102	-	-
Inkomensondersteunende voorzieningen	2.227.261	2.387.960	2.507.597
Energietoeslag	5.726.450	5.850.000	3.946.500
Leefgeld Oekraïne	485.361	934.800	697.460
Totaal lasten	**28.697.342**	**32.590.243**	**29.605.906**
Baten			
Debiteurenontvangsten PW	-458.268	-453.269	-342.124
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-19.239	-10.790	-29.751
Debiteurenontvangsten Medisch onderzoek	70	-	-813
Debiteurenontvangsten Tozo	-235.429	-15.000	-46.023
Debiteurenontvangsten schuldregelingen	-	-42.920	-26.514
Debiteuren ontvangsten inkomensondersteunende voorzieningen	-107.473	-130.000	-104.352
Totaal baten	**-820.340**	**-651.979**	**-549.575**
Exploitatiekosten	**4.086.425**	**5.572.434**	**5.288.920**
Totaal Participatie	**31.963.427**	**37.510.699**	**34.345.251**

Tabel 4 Beleidsindicatoren Participatie

Personen met een bijstandsuitkering	98,21	per 10.000 inwoners

3.2 Zorg

Wat wilden we bereiken?

De ISD Bollenstreek wil ervoor zorgen dat iedere bewoner van de Bollenstreek de voorziening krijgt waar hij of zij recht op heeft. Dat is mogelijk als blijkt dat de ondersteuning niet geboden kan worden vanuit de eigen kracht, het sociale netwerk of voorliggende voorzieningen. Dat willen we snel en efficiënt doen. Het is een continu proces om de doorlooptijden verder naar beneden te krijgen, de administratieve rompslomp te beperken en de klantvriendelijkheid verder te vergroten. Het is onze ambitie om ook bij dit programma onze klanten zo goed mogelijk van dienst te zijn. Ook hier geldt dat maatwerk en de menselijke maat voorop staat.

Wat hebben we daarvoor gedaan en wat hebben we bereikt?

Hulp bij het Huishouden (Hbh)

Het aantal aanvragen is voor het eerst sinds de invoering van het abonnementstarief afgenomen. In 2023 is het aantal Hbh totaal 3.433. Een groot aantal indicaties liep af, waardoor de situatie van de klant opnieuw beoordeeld moest worden. Omdat zorgaanbieders te maken hebben met een personeelstekort duurde het in veel gevallen langer voordat de klanten daadwerkelijk geholpen werden met de huishouding. Daarnaast nam het aantal klachten van burgers over de Hulp bij het Huishouden toe. De contractbeheerder van de ISD Bollenstreek stond veel in contact met de zorgaanbieders van deze klanten om naar oplossingen te zoeken en concrete afspraken te maken. De kosten van Hbh laten ten opzichte van de begroting een forse overschrijding zien.
De begroting 2023 is gebaseerd op de realisatie 2021. In de begroting is rekening gehouden met een prijsindexatie van 3% per jaar en een toename van het gebruik door vergrijzing van 1% per jaar. Totaal over de periode een begrote stijging van 8% ten opzichte van 2021.
De werkelijke prijsindexatie over deze periode bedraagt echter bij benadering 14,7% en de toename in het aantal voorzieningen 3,5%. Een totale stijging van ruim 18%.
Een verschil van 10% ten opzichte van de uitgangspunten die in de begroting 2023 zijn gehanteerd.

Begeleiding

Het aantal voorzieningen voor individuele begeleiding en dagbesteding is ten opzichte van 2022 gestegen naar totaal 2.043 voorzieningen. Mogelijk is de lichte stijging een gevolg van de afloop coronaperiode. Toen werd een stukje eenzaamheid opgevangen door vrienden en familie. Ook is in een aantal situaties begeleiding geïndiceerd voor klanten die (lang) wachten op behandeling van de GGZ (geestelijke gezondheidszorg). Om onhoudbare thuissituaties te ondersteunen, is daarom begeleiding toegekend. Ook begeleiding laat een aanzienlijke kostenstijging zien en een forse overschrijding op de begroting. De begroting 2023 is gebaseerd op de realisatie 2021. In de begroting is rekening gehouden met prijsindexatie van 3% per jaar en een toename van het gebruik door vergrijzing van 1% per jaar. Totaal over de periode een begrote stijging van 8% ten opzichte van 2021.De werkelijke prijsindexatie over deze periode bedraagt echter bij benadering 14,7% en de toename in het aantal voorzieningen 3,5%. Een totale stijging van ruim 18%.
Een verschil van 10% ten opzichte van de uitgangspunten die in de begroting 2023 zijn gehanteerd.

Hulpmiddelen

Het aantal hulpmiddelen dat werd geïndiceerd, laat een kleine daling zien. Dit varieert van kleine aanpassingen, zoals het plaatsen van drempelhulpen tot grote verbouwingen om bijvoorbeeld een woning rolstoel gebruiksvriendelijk te maken. Ook is de verwachting dat klanten zelf iets aangeschaft hebben, zoals trapliften, vanwege de wachttijden. Opvallend bij de vervoersvoorzieningen is dat meer aangepaste fietsen zijn geïndiceerd in plaats van scootmobielen. Klanten willen liever actief en in beweging blijven. Dat maakt dat zij ook vaak de voorkeur hebben voor een (aangepaste) fiets boven een scootmobiel. Vanuit gezondheid geredeneerd is dit ook een goed invoelbare wens. Lastige is wel dat een aangepaste fiets duurder is dan een scootmobiel. Vanuit de Wmo wordt gekeken naar de participatie. Als een scootmobiel voldoet moet gekozen worden voor de goedkoopst compenserende voorziening.

Maatschappelijke Zorg

Vanaf 2023 is de Maatschappelijke Zorg vanuit de centrumgemeenten overgedragen naar de gemeenten. Onder de maatschappelijke Zorg vallen Wonen met ondersteuning (o.a. Beschermd wonen) en Maatschappelijke opvang. Dit zijn maatwerkvoorzieningen en vanaf 2023 een nieuwe taak

voor de ISD Bollenstreek. Alle klanten die zijn overgedragen van Leiden naar de ISD Bollenstreek zijn actief benaderd. Het jaar heeft opstartproblemen gekend omdat de uitvoering over verschillende schijven loopt. De klanten hebben wel zorg ontvangen.

Wat heeft het gekost?

Tabel 5 overzicht kosten Zorg

x € Zorg - totaal	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Lasten			
Wmo - Hbh ZIN	9.675.090	9.279.487	10.261.395
Wmo - Hbh PGB	343.939	397.373	324.733
Wmo - begeleiding ZIN	9.451.601	9.870.134	10.741.837
Wmo - begeleiding PGB	793.219	875.627	775.439
Wmo - rolstoelen	704.872	770.786	796.800
Wmo - collectief vervoer	658.686	928.718	872.203
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	1.312.339	1.195.664	1.331.785
Wmo - woonvoorzieningen	1.219.957	1.190.171	979.061
Wmo - meerkosten	37.898	-	20.771
Wmo - advieskosten GPK	-	-	89.704
Wmo - medisch onderzoek	27.606	41.539	23.644
Subtotaal lasten	**24.225.206**	**24.549.501**	**26.217.373**
Maatschappelijke zorg			
Beschermd wonen	107.739	3.562.184	2.830.218
Maatschappelijke opvang	-	381.094	126.130
Jeugd			
PGB jeugd	2.560.145	2.561.855	2.570.404
Totaal lasten	**26.893.089**	**31.054.633**	**31.744.124**
Baten			
Wmo - eigen bijdrage	-779.337	-739.928	-833.445
Debiteurenontvangsten	1.011	-36.326	-
Inkomsten schuldregelingen	-47.104	-	-
Totaal baten	**-825.429**	**-776.254**	**-833.445**
Exploitatiekosten	2.665.414	2.266.202	2.155.661
Totaal Zorg	**28.733.075**	**32.544.582**	**33.066.341**

Tabel 6 Beleidsindicatoren Zorg

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	684,79	per 10.000 inwoners

3.3 Overhead

Tabel 7 Overzicht kosten overhead

x €	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Salariskosten ISD	7.331.196	8.500.696	7.769.416
Personeelsvergoedingen ISD	90.658	79.771	101.972
Overige personeelskosten	237.410	220.000	289.167
Huur kantoorpand	386.235	389.776	454.234
Automatisering	417.593	519.168	477.641
Reclame- en promotiekosten	16.684	17.042	33.827
Vakliteratuur	555	7.039	2.090
Huisvestingskosten	66.970	64.098	77.125
Kantoorkosten	216.197	215.935	249.014
Accountantskosten	36.000	73.501	61.800
Advieskosten	45.280	67.239	64.147
Inhuur en uitzendkrachten	146.297	180.006	398.072
Uitbestedingen HLT	316.292	302.831	385.732
Uitvoeringskosten	47.750	54.312	78.200
Algemene kosten	82.833	75.287	94.003
Bank- en Rentekosten	-14.808	10.661	-201.665
Afschrijving kantoormeubilair	20.289	40.000	20.289
Uitvoeringskosten Tozo	200.000	200.000	200.000
Uitvoeringskosten energietoeslag	144.000	144.000	115.067
Uitvoeringskosten leefgeld Oekraïne	20.000	40.000	38.500
Kosten saneringskredieten	-	10.000	10.000
Incidentele baten en lasten	-	-	
Subtotaal	**9.807.429**	**11.211.362**	**10.718.632**
Toerekening Participatie	-4.086.425	-5.572.434	-5.288.920
Toerekening Zorg	-2.665.414	-2.266.202	-2.155.661
Overhead	**3.055.590**	**3.372.726**	**3.274.050**

Tabel 8 Beleidsindicatoren Overhead

Formatie	0,87	fte per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	83,54	per inwoner
Externe inhuur	5,12	% van de totale loonkosten

De kosten Overhead bestaan uit toegerekende exploitatielasten Zorg en Participatie en een deel dat niet direct aan de programma's is toe te rekenen.

Salariskosten
De salariskosten blijven binnen de begroting. De begroting is gebaseerd op de toegestane formatie, maar niet de gehele formatie is het hele jaar ingevuld vanwege verloop en openstaande vacatures.

Personeelsvergoedingen
Dit omvat onder andere de reis- en verblijfskosten en kosten woon-werkverkeer. De begroting is opgesteld op basis van de realisatie 2021, dat jaar was onderdeel van de coronaperiode. De kosten 2023 zijn ten opzichte van 2021 toegenomen omdat weer meer reisbewegingen worden gemaakt.

Overige personeelskosten
De kosten omvatten opleiding, vorming en training, werving en selectie van personeel, arbozorg, kosten ondernemingsraad, personeelsvereniging, teambuilding, kerstpakketten etc.

Huur kantoorpand
Dit betreft huurkosten voor het kantoorpand aan de Hobahostraat 92 in Lisse. De realisatie 2023 is hoger dan begroot, vanwege een eindafrekening energielasten. Daarnaast was sprake van een hoge indexering van ruim 10%.

Automatisering
De post automatisering bestaat uit de kosten van hard- en software, licenties en ondersteuning.

Reclame- en promotiekosten
Onder deze post worden de socials (Facebook/LinkedIn) en de campagnes voor nieuw personeel geboekt en ook de kosten van drukwerk, legitimatiepasjes en visitekaartjes. Met name het gebruik van personeelscampagnes is toegenomen. Ook de kosten van drukwerk zijn fors gestegen.

Vakliteratuur
De kosten van vakliteratuur zijn ten opzichte van vorig jaar toegenomen. Dit vanwege de aanschaf van vakliteratuur over Beschermd Wonen en stijging van de kosten.

Huisvestingskosten
Dit betreft met name de kosten van schoonmaak en onderhoud.

Kantoorkosten
Onder de post kantoorkosten vallen de kosten van koffie, telefonie, porti en de multifunctionals (kopieerapparaten). Met name de kosten van koffie zijn hoger dan begroot, omdat de begroting gebaseerd is op de cijfers ten tijde van de coronapandemie. En er zijn nieuwe koffiemachines aangeschaft.

Accountantskosten
De accountant van de ISD Bollenstreek is Verstegen Accountants. In de cijfers van 2023 is een bedrag opgenomen als nog te verwachten kosten ten behoeve van de controle van de voorliggende jaarrekening.

Advieskosten
De advieskosten van 2023 betreffen grotendeels het formatieonderzoek dat is uitgevoerd door Berenschot. De advieskosten voor medische keuringen GPK worden met ingang van 2023 verantwoord bij het programma Zorg.

Inhuur en uitzendkrachten
In 2023 zijn veel kosten gemaakt voor uitzendkrachten. Dat komt onder andere doordat het invullen van de openstaande vacatures in de huidige arbeidsmarkt een moeizaam traject is.

Uitbesteding HLT
Onder deze post vallen de kosten voor de uitbestede dienstverlening van ICT en salarisadministratie.

Uitvoeringskosten
Dit betreft de uitgaven voor Humanitas, de administratieve afwikkeling van ondernemers voordat ze in de Schulddienstverlening kunnen en de kosten voor archieftoezicht door de gemeente Leiden.

Algemene kosten
De kosten van contributies en lidmaatschappen en verzekeringen ligt in lijn met voorgaande jaren en de begroting. Bij de algemene kosten worden ook proceskosten, schikkingsbedragen en dwangsommen geboekt.

Bank- en rentekosten
Schatkistbankieren houdt in dat het publiek vermogen van de ISD Bollenstreek overgeheveld wordt naar de schatkist; een rekening-courant bij het Ministerie van Financiën. Sinds september 2022 wordt weer rente ontvangen op het vermogen, hiermee was bij het opstellen van de begroting 2023 nog geen rekening mee gehouden.

Afschrijving kantoormeubilair
Het kantoormeubilair is inmiddels afgeschreven. In de begroting is rekening gehouden met vervanging, maar in 2023 is er geen inventaris geactiveerd.

Uitvoeringskosten Tozo
De doorberekening van de uitvoeringskosten met betrekking tot de Tozo betreft de kosten die gemaakt zijn voor de automatisering en inhuurkrachten. Deze kosten worden vervolgens toegerekend aan het programma Participatie.

Uitvoeringskosten energietoeslag
De doorberekening van de uitvoeringskosten met betrekking tot de energietoeslag betreft de kosten die gemaakt zijn voor de automatisering en inhuurkrachten. Deze kosten worden vervolgens toegerekend aan het programma Participatie.

Uitvoeringskosten leefgeld Oekraïne
De doorberekening van de uitvoeringskosten met betrekking tot het leefgeld Oekraïne betreft de kosten die gemaakt zijn voor de automatisering en inhuurkrachten. Deze kosten worden vervolgens toegerekend aan het programma Participatie voor de gemeente Hillegom, Lisse en Teylingen.

Kosten saneringskredieten
Kredietbanken verstrekken leningen om schulden af te lossen: saneringskredieten. De aanvraag daarvan verloopt via de schulddienstverlening. Sociale kredieten zijn rentedragend.

3.4 Algemene dekkingsmiddelen

De middelen die de ISD Bollenstreek ontvangt vanuit de deelnemende gemeenten zijn opgenomen in het programma Algemene dekkingsmiddelen.

Tabel 9 Algemene dekkingsmiddelen

x €	
Hillegom	12.749.165
Lisse	13.814.500
Noordwijk	25.353.206
Teylingen	18.768.770
Totaal	**70.685.642**

3.5 Vennootschapsbelasting

De Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen is ingegaan per 1 januari 2016. Dit wetsvoorstel beoogt de vennootschapsbelasting (Vpb) zodanig aan te passen dat overheidsondernemingen die economische activiteiten ontplooien op een markt waarop ook niet-overheidsondernemingen (private ondernemingen) actief zijn, op dezelfde wijze aan de heffing van vennootschapsbelasting worden onderworpen als die private ondernemingen. De ISD Bollenstreek voldoet niet aan alle 3 gestelde criteria en is daarom niet VPB plichtig.

3.6 Onvoorzien

In 2023 waren er geen onvoorziene lasten of baten.

4 Paragrafen

4.1 Lokale heffingen

De ISD kent geen lokale heffingen.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De ISD Bollenstreek heeft geen eigen vermogen. De deelnemende gemeenten hebben bij de oprichting besloten dat de ISD Bollenstreek geen reserves vormt. Eventuele financiële tegenvallers zijn voor rekening en risico van de deelnemende gemeenten. Met de steeds groeiende financiële stromen binnen de ISD Bollenstreek gaan deze risico's en vooral de beperking daarvan, een steeds grotere rol spelen. Deze groei wordt veroorzaakt door het toenemende takenpakket van de ISD Bollenstreek en wijzigingen in de budgettering.

Risico
De ISD Bollenstreek heeft te maken met onzekerheden en risico's. Een aantal daarvan is nagenoeg uit te sluiten, te beheersen of te beperken door tijdig maatregelen te nemen, verzekeringen af te sluiten en alert te zijn op veranderingen. Andere risico's kan de ISD Bollenstreek overdragen, bijvoorbeeld op de gemeenten. Soms moeten we accepteren dat er risico's zijn, waar we niet veel aan kunnen doen.
De gemeenten staan garant voor alle tekorten bij de ISD Bollenstreek en in die zin lopen zij dan ook de risico's. De ISD Bollenstreek heeft in kaart gebracht welke risico's de gemeenten dan wel de ISD Bollenstreek lopen.

Er is onderscheid gemaakt in algemene risico's (risico's die in elk bedrijf aanwezig zijn) en specifieke risico's (risico's specifiek voor een ISD Bollenstreek of een sociale dienst).

De kans en het effect van een gebeurtenis zijn uitgedrukt in een cijfer oplopend van 1 tot en met 25. Dit cijfer is het gevolg van het vermenigvuldigen van de kans x effect.

Waarbij een hele kleine kans staat voor getalwaarde 1 en een grote kans voor getalwaarde 5.
Waarbij geringe schade staat voor getalwaarde 1 en fatale schade voor getalwaarde 5.

Risico = kans x effect

Risicoprofiel

Tabel 10 Algemene risico's

Gebeurtenis	Kans x effect = risico	Financiële gevolgen	maatregel
Brand of andere calamiteit waardoor de inventaris verloren gaat en de voortgang van het werk niet meer mogelijk is	1 x 1 = 1	schade oplopend tot maximaal € 1.030.224 (dit is de aanschafwaarde van de vaste activa per 31-12-2021). Huur ander pand € 97.444	De financiële risico's van brand zijn gedekt door de verzekering.
Fraude/ integriteitsschendingen	2 x 2 = 4	PM (is afhankelijk van omvang fraude, dit is niet bij benadering aan te geven)	Dagelijks worden betalingen zowel aan klanten als crediteuren gecontroleerd op bankrekeningnummer. Daarnaast worden dagelijks de betalingen steekproefsgewijs gecontroleerd.
Vermindering van taken ISD, bijvoorbeeld Wmo/opheffen ISD/uittreden gemeenten	1 x 3 = 3	WW-verplichtingen + bovenwettelijke uitkering 50 fte's (Wmo) € 5.700.000 tot € 11.400.000 bij opheffing ISD Schaalnadelen: PM	Afsluiten tijdelijke arbeidscontracten. Overgang ISD personeel naar gemeenten/andere organisaties die taken overnemen. Begeleiding bij van werk naar werktrajecten.
Automatisering, gegevens weg als gevolg van calamiteit bij bijv. HLT Samen (bijv. brand)	1 x 4 = 4	Inhuur extra fte's om gegevens opnieuw in te brengen en betalingen te verzorgen € 250.000	De ISD maakt dagelijks een back-up van alle bestanden zowel van de uitkeringsbestanden als van de boekhouding. In geval van calamiteiten (brand e.d.) kan de ISD deze bestanden gebruiken om elders te verwerken. We kunnen altijd zorgdragen voor de betaling van de uitkeringen (binnen enkele dagen).

Tabel 11 Specifieke risico's

Gebeurtenis	Kans x effect = risico		maatregel
Bijstand: Toename klanten als gevolg economische crisis/minder participatiegelden/ Achterblijven uitstroom via SPW	5 x 2 = 10	50 klanten extra x gemiddeld € 14.500 = € 725.000 per jaar	Poortwachter functie, handhaven, re-integratie-activiteiten. Aanvragen vangnetuitkering. Tekorten gedekt door gemeenten*
Toename beroep op bijzondere bijstand	4 x 1 = 4	10 % toename = € 225.000	Beleid wijzigen (veel van wat de ISD verstrekt is bovenwettelijk) / begrotingswijziging indienen bij gemeenten.
Verlaging van de eigen bijdrage door het Rijk	4 x 2 = 8	Sterk verlaagd eigen bijdrage en 5 % toename Hbh en vervoer-voorzieningen € 150.000	Als het Rijk de eigen bijdrage sterk verlaagd heeft dat twee gevolgen: 1. Verminderde inkomsten uit eigen bijdrage; 2. Een sterke aanzuigende werking op de voorzieningen, waardoor we veel meer uitgaven hebben.
Toename beroep op individuele voorzieningen ingevolge de Wmo	4 x 2 = 8	10 % toename = € 2.197.700	Beleid wijzigen (kiezen voor wettelijk minimale variant, meer algemene voorzieningen, zoals scootmobielpool), begrotingswijziging indienen bij gemeenten.
Wettelijke mogelijkheid tot 5 jaar uitnutting PGB	1 x 1 = 1	Niet benutte PGB's 5 jaar = € 3.832.856	Restant budget PGB is nog 5 jaar recht op uitbetaling
Incident met Informatiebeveiliging	4 x 3 = 12	PM	Het risico bij informatiebeveiliging brengen we omlaag door diverse audits te laten uitvoeren. De gevolgen zijn moeilijk in geld uit te drukken.
Nieuwe aanbesteding (hulpmiddelen, begeleiding, Hbh en collectief vervoer)	1 x 1 = 1	Aanbestedingen kunnen leiden tot hogere prijzen = € 1.500.000	

Weerstandsvermogen
Op grond van voorgaande inventarisatie van de risico's en rekening houdend met de risicofactor komen we tot de volgende berekening van het weerstandsvermogen.

Tabel 12 Berekening weerstandsvermogen

x € **Risico**	**Factor**	**Schadebedrag**	**Weerstands-vermogen**
1. Brand	1/25	1.227.668	49.107
2. Fraude	4/25	p.m.	-
3a. Vermindering taken	3/25	5.700.000	-
3b. Opheffing ISD	3/25	11.400.000	2.052.000
4. Automatisering	4/25	250.000	40.000
5. toename bijstand	10/25	725.000	290.000
6. toename bijz.bijstand	4/25	225.000	36.000
7. verlaging eigen bijdrage	8/25	150.000	48.000
8. toename Wmo	8/25	2.197.700	703.264
9. 5 jaarsrisico PGB	1/25	3.832.856	153.314
10. informatiebeveiliging	12/25	p.m.	-
11. nieuwe aanbesteding	1/25	1.500.000	60.000
Totaal			**3.431.685**

Tabel 13 Verdeling weerstandsvermogen naar gemeente

x € **Gemeente**	**%**	**Bedrag**
Hillegom	18,38	630.594
Lisse	18,47	633.754
Noordwijk	35.46	1.216.744
Teylingen	27,70	950.593
Totaal		**3.431.685**

Conclusie:
De deelnemende gemeenten aan de ISD Bollenstreek moeten rekening houden met een weerstandsvermogen dat nodig is om de financiële risico's van de ISD Bollenstreek af te dekken, zoals in bovenstaande tabel is vermeld.

Tabel 14 Kengetallen

	2023	**2022**
Netto schuldquote	0,17%	0,32%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen)	0,17%	0,32%
Solvabiliteitsratio	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%
Grondexploitatie	n.v.t	n.v.t
Belastingcapaciteit	n.v.t	n.v.t

Netto schuldquote
De netto schuldquote zijn alle schulden en overlopende passiva minus de vlottende activa in verhouding tot de totale baten voor mutaties reserves. Dit kengetal is laag bij de ISD Bollenstreek omdat er geen vaste schulden zijn.

Solvabiliteitsratio
Het solvabiliteitsratio geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal weer. De ISD Bollenstreek heeft geen eigen vermogen, daardoor is het solvabiliteitsratio nul.

Structurele exploitatieruimte
Is laag omdat de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten. Alleen de incidentele baten/lasten hebben bij de ISD Bollenstreek invloed op dit kengetal.

Grondexploitatie
Is niet van toepassing.

Belastingcapaciteit
Is niet van toepassing omdat de ISD Bollenstreek geen heffing kent.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De ISD Bollenstreek heeft geen kapitaalgoederen. De investeringen in software, hardware en inventaris zijn bij de oprichting van de ISD Bollenstreek rechtstreeks door de deelnemende gemeenten gefinancierd. De investeringen in verband met de inrichting van het kantoorgebouw in Lisse zijn geactiveerd en worden afgeschreven over een periode van 10 jaar (de duur van het huurcontract). De afschrijvingstermijn van investeringen in automatisering bedraagt drie jaar. Er worden voor deze vaste activa geen kostenegalisatievoorzieningen voor grootonderhoud getroffen. De onderhoudskosten worden derhalve jaarlijks begroot en verantwoord.

4.4 Financiering

4.4.1 Financiering

De ISD Bollenstreek rekent per jaar volledig af met de deelnemende gemeenten. Dat betekent dat we geen eigen vermogen hebben en dus volledig afhankelijk zijn van de bevoorschotting door de gemeenten. Vanaf 2007 gaan de Rijksbijdragen rechtstreeks naar de gemeenten, waardoor er geen andere externe financiers zijn dan de gemeenten. De ISD Bollenstreek rekent geen rente toe aan de programma's daar er ook geen rente wordt betaald.

Kasgeldlimiet
Het Rijk heeft in 2000 regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Dit staat in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido).
In de wet Fido is geregeld dat overheden de toezichthouders informeren over de kasgeldlimiet.
Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van renterisico's op de korte schuld. Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. De kasgeldlimiet is gekoppeld aan het begrotingstotaal, dat wil zeggen de totale lasten van de begroting, inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen.

Tabel 15 Berekening kasgeldlimiet 2023 (Wet Fido)

x € 1.000

Post	Omschrijving	31-03-23	30-06-23	30-09-23	31-12-23
1.	Vlottende korte schuld	6.417	5.973	7.494	10.164
2.	Vlottende middelen	6.253	5.808	7.351	10.043
3.	**Netto vlottende schuld (+), danwel overschot vlottende middelen (-)**	164	165	143	121
4.	Gemiddelde netto vlottende schuld (+), dan wel gemiddelde overschot vlottende middelen (-)	164	165	143	121
5.	Kasgeldlimiet	4.922	4.922	4.922	4.922
6a.	**Ruimte onder kasgeldlimiet**	4.758	4.757	4.779	4.801
6b.	**Overschrijding kasgeldlimiet**				
7.	**Begrotingstotaal**	60.023	60.023	60.023	60.023
8.	**Percentage vastgesteld per min. Regeling 8,20%**	4.922	4.922	4.922	4.922
9.	**Kasgeldlimiet**	4.922	4.922	4.922	4.922

Toelichting

Post 1: het gezamenlijke bedrag van:
- opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van korter dan 1 jaar;
- de schuld in rekening-courant;
- de voor een termijn van korter dan 1 jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden;
- overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld.

Post 2: het gezamenlijke bedrag van:
- de contante gelden in kas;
- de tegoeden in rekening-courant;
- de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan 1 jaar.

Post 7: hier staat vermeld de stand van de begroting per 1 januari van het desbetreffende jaar.

De kasgeldlimiet als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden.

4.4.2 EMU-saldo

Sinds Nederland deel uitmaakt van de Economische en Monetaire Unie (EMU) worden voor de staatschuld en het begrotingssaldo de definities gebruikt die binnen de gehele EMU hetzelfde zijn. Er wordt nu gesproken over EMU-schuld en EMU-saldo.

Het EMU-saldo is het gemiddelde saldo van de inkomsten en uitgaven van alle deelnemende landen aan de EMU. Het saldo geldt als norm waaraan de begroting en rekening van deelnemende landen worden getoetst. In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag zijn. De inkomsten en uitgaven van de lokale overheid tellen mee voor de berekening van het EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid. Op basis van de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) heeft het Rijk mogelijkheden in te grijpen bij een dreigende overschrijding van het EMU-saldo voor zover dit wordt veroorzaakt door een ongewenste ontwikkeling van het EMU-saldo van de lokale overheid.

Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis, dus de feitelijke geldstromen die in een jaar hebben plaatsgevonden. Terwijl de gemeenschappelijke regeling volgens het BBV met het baten- en lastenstelsel werkt. EMU-saldo is een verplichting en het cijfer zegt niets over het resultaat, omdat het een absoluut getal is.

Tabel 16 Berekening EMU saldo 2023

x € 1.000		
1. EMU exploitatiesaldo		-
2. Invloed investeringen		
+	afschrijvingen	81
-/-	investeringen	-
3. Invloed voorzieningen		
+	toevoegingen aan voorzieningen	
-/-	onttrekkingen aan voorzieningen	-
4. Invloed reserves		
5. Deelnemingen en aandelen		
EMU SALDO		81

4.4.3 Schatkistbankieren

De Eerste Kamer heeft op 10 december 2013 ingestemd met het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren. Dat betekent dat het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden op 16 december 2013 van start is gegaan. Schatkistbankieren is alleen bedoeld voor publieke middelen.

Voor de ISD Bollenstreek betekent schatkistbankieren dat wij onze overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat wij ons geld niet langer bij banken buiten de schatkist mogen aanhouden. Onze (verplichte) deelname aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld.

Het percentage van het drempelbedrag is 2% van het begrotingstotaal met een minimum van 1 miljoen. Hierdoor bedraagt het drempelbedrag per kwartaal € 1.202.340.

Tabel 17 Schatkistbankieren

x € 1.000		Verslagjaar	2023		
(1)	**Drempelbedrag**	**1202,340**	**1202,340**	**1202,340**	**1202,340**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**290**	**220**	**300**	**369**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	912	983	902	833
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar	2023		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	60.117			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	60.117			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,002 met een minimum van € 1.000.000	Drempelbedrag	1202,340	1202,340	1202,340	1202,340
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	26.097	19.991	27.596	33.966
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	290	220	300	369

4.4.4 Renterisiconorm

De renterisiconorm is een wettelijke norm die betrekking heeft op de vaste schuld van de gemeente. Vaste schuld ontstaat wanneer leningen worden afgesloten met een rente typische looptijd van 1 jaar of langer. De norm geeft het bedrag aan waarover de gemeente zich per begrotingsjaar maximaal mag bloot stellen aan renterisico. Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de renterisiconorm 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden.

Tabel 18 Berekening renterisiconorm (Wet Fido)

x € 1.000	
Begrotingstotaal	60.023
Percentage vastgesteld per min. regeling	20%
Renterisiconorm	**12.005**
Renteherzieningen	-
Aflossingen	-
Renterisico	**-**
Ruimte onder renterisiconorm	**12.005**

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, kent de ISD Bollenstreek geen renterisico. De reden hiervan is dat we geen leningen hebben afgesloten.

4.4.5 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De ISD Bollenstreek heeft geen eigen vermogen. De deelnemende gemeenten hebben bij de oprichting besloten dat de ISD Bollenstreek geen reserves vormt. Ieder jaar wordt er volledig afgerekend. De deelnemende gemeenten betalen maandelijks 1/12 van de begroting als voorschot. Hiermee voorziet de ISD Bollenstreek in de financieringsbehoefte.

4.4.6 Rentevisie

Rentevisie is de toekomstverwachting over de renteontwikkeling. De ISD Bollenstreek heeft geen rentedragende leningen en is derhalve geen rente verschuldigd. De renteontwikkeling heeft op dan ook geen invloed op de financiële positie van de ISD Bollenstreek.

4.4.7 Rentekosten/opbrengsten

De rentekosten/opbrengsten bij de ISD Bollenstreek bestaan uit de rente op de r/c die banken in rekening brengen of uitbetalen.

4.5 Bedrijfsvoering

Waar gesproken wordt over exploitatiekosten, is dit gelijk aan de kosten bedrijfsvoering.

Toerekening van de directe kosten
Volgens de vernieuwde richtlijnen BBV zijn de kosten die betrekking hebben op het primaire proces opgenomen bij de programma's (Participatie en Zorg). Onder het programma Overhead vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De kosten die direct zijn toe te rekenen aan de taakvelden (programma's) bestaan uit de personeelskosten van de medewerkers van de betreffende afdeling, automatisering en inhuur en uitzendkrachten. Dit alles op basis van de procentuele verhouding zoals weergegeven in het formatieoverzicht bij paragraaf 4.8.
De totale kosten en de toegerekende kosten aan de programma's blijven achter op de begroting. De belangrijkste reden hiervan is de lagere salariskosten dan waar in de begroting rekening mee was gehouden vanwege vacatureruimte. Hoewel de kosten van uitzendkrachten fors is toegenomen, is onder aan de streep een onderschrijding ten opzichte van de begroting te zien. Daarnaast wordt er rente ontvangen op het saldo schatkistbankieren, hier was bij het opstellen van de begroting 2023 geen rekening mee gehouden.

Rechtmatigheid
In 2022 is het wetsvoorstel ‘versterking decentrale rekenkamers’ door de Tweede en de Eerste Kamer aangenomen. Hierin heeft het Rijk aangegeven dat met ingang van het verslagjaar 2023 het Dagelijks Bestuur (DB) de rechtmatigheidsverantwoording via de jaarrekening aflegt aan het Algemeen Bestuur (AB).
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording wordt toegelicht in hoeverre de bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met de vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten.
Voor de goedkeuringstolerantie is een grens tussen de 0% en 1% gesteld, conform artikel 2 lid 1 van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Om tot het oordeel te komen of de ISD Bollenstreek binnen deze marges blijft zijn procescontroles en steekproefcontroles gedaan op de inkomsten en uitgaven van de ISD Bollenstreek. Met onze interne controles sluiten we aan bij de goedkeurings- en rapporteringstoleranties die de accountant hanteert. In nauwe samenspraak met de accountant hebben we de omvang van de steekproeven en de uit te voeren controles bepaald.
De uitgevoerde controles laten een foutpercentage van 0,09% en een onduidelijkheidspercentage van 0,61% zien. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de ISD Bollenstreek bij de reguliere werkzaamheden in 2023 ruim binnen de verantwoordingsgrens blijft.

4.6 Verbonden partijen

De ISD Bollenstreek heeft geen verbonden partijen.

4.7 Grondbeleid

De ISD Bollenstreek heeft grond noch grondbeleid.

4.8 Wet open overheid

Sinds 2022 is de Wet openbaarheid bestuur (Wob) vervangen door de Wet open overheid (Woo). Deze wet geldt voor alle overheidsorganen en is erop gericht dat overheidsinformatie openbaar is en openbaar wordt gemaakt. Niet alle onderdelen van de wet zijn nog in werking getreden, dit gebeurt gefaseerd. De ISD Bollenstreek heeft voor een deel voldaan aan de openbaarmaking, zoals bijvoorbeeld de elektronische publicatie en het voldoen aan Woo verzoeken. Nog niet alles kan gevolgd worden, een landelijk online platform is nog in ontwikkeling.
De implementatie van de (actieve informatieplicht van de) Woo reikt over meerdere jaren, de ISD Bollenstreek volgt hierbij de landelijke lijn, maar heeft hiervoor nog geen extra kosten gemaakt.

4.9 Formatieoverzicht

Tabel 19 Formatie 2023

	Overhead	Participatie	Zorg	Totaal
Totaal fte’s	24,12	61,20	26,73	112,04
Uren = 1.400 per fte	33.768	85.674	37.421	156.862
Totaal % per programma	**21,53%**	**54,62%**	**23,86%**	**100,00%**

5 Jaarrekening 2023

5.1 Balans 2023

Tabel 20 Activa

x € 1.000 **ACTIVA**	**Per 31 december 2023**		**Per 31 december 2022**	
Vaste activa				
Materiële vaste activa		**122**		**203**
- investeringen met een economisch nut	122		203	
Totaal vaste activa		**122**		**203**
Vlottende activa		**7.624**		**8.041**
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	***5.394***		***6.838***	
- Vorderingen openbare lichamen	*3.498*		*4.488*	
- Overige Vorderingen	1.896		2.350	
Liquide middelen	***1.093***		***1.114***	
Overlopende activa	**1.137**		**89**	
Totaal vlottende activa		**7.624**		**8.041**
Totaal-generaal		**7.746**		**8.244**

Tabel 21 Passiva

x € 1.000 **PASSIVA**	**Per 31 december 2023**	**Per 31 december 2022**
Vaste passiva	-	-
Totaal vaste passiva	**-**	**-**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	***7.746***	***8.244***
Schulden openbare lichamen	1.109	954
Overige schulden en overlopende passiva	6.637	7.290
Totaal vlottende passiva	**7.746**	**8.244**
Totaal-generaal	**7.746**	**8.244**

5.2 Overzicht van baten en lasten

Tabel 22 Baten en lasten

x €	Begroting 2023 voor wijzigingen		Begroting 2023 na wijzigingen		Realisatie 2023	
Programma's	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Participatie	27.699.459	-609.059	38.162.678	-651.979	34.894.826	-549.575
Zorg	30.493.353	-819.174	33.320.836	-776.254	33.899.785	-833.445
Overhead	3.352.118	-	3.372.726	-	3.274.050	-
Saldo baten en lasten programma's	61.544.930	-1.428.233	74.856.239	-1.428.233	72.068.662	-1.383.020
Algemene dekkingsmiddelen						
Bijdragen gemeente		-60.116.697		-73.428.004		-70.685.642
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	61.544.930	-61.544.930	74.856.239	-74.856.239	72.068.662	-72.068.662
Resultaat		**-**		**-**		**-**

5.3 Toelichtingen

5.3.1 Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

5.3.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa vindt plaats op basis van de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarden, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico’s die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor Hulp bij Huishouden zijn de kosten opgenomen die door de zorgleveranciers in rekening zijn gebracht. Deze kosten zijn afgestemd met het door het CAK aangegeven aantal uur dat als eigen bijdrage bij de klanten in rekening is gebracht.

Een aanvrager van een Wmo voorziening is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. De hoogte daarvan wordt bepaald op basis van de gemeentelijke verordening Wmo en de wet. De wet bepaalt dat niet de gemeente noch de ISD Bollenstreek de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage uitvoert, maar het CAK. Vanwege privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de ISD Bollenstreek ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen.
Door het vaststellen van de eigen bijdragen bij het CAK neer te leggen, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen verantwoordelijkheid van de gemeente c.q. de ISD Bollenstreek is.
De ISD Bollenstreek beschikt daardoor niet over voldoende informatie om zekerheid te hebben omtrent de volledigheid van de eigen bijdragen Wmo ontvangen via het CAK.

De ontvangen Wmo – eigen bijdrage via het CAK is gebaseerd op de ontvangen eigen bijdrage in het boekjaar.

De Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen welke is ingegaan per 1 januari 2016. Dit wetsvoorstel beoogt de vennootschapsbelasting (Vpb) zodanig aan te passen dat overheidsondernemingen die economische activiteiten ontplooien op een markt waarop ook niet-overheidsondernemingen (private ondernemingen) actief zijn, op dezelfde wijze aan de heffing van vennootschapsbelasting worden onderworpen als die private ondernemingen. De ISD Bollenstreek voldoet niet aan alle 3 gestelde criteria en is daarom niet VPB plichtig.

5.3.3 Balans

Materiële vaste activa
De overige materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (bestaande uit de inkoopprijs en bijkomende kosten). De afschrijvingstermijn is voor automatisering drie jaar en voor de overige vaste activa tien jaar.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening getroffen. We bepalen de hoogte van de voorziening op basis van het historische inningspercentage cumulatief.

Liquide middelen en overlopende posten
Wij nemen deze activa tegen nominale waarde op.

Vaste passiva
De ISD Bollenstreek kent geen algemene reserves.

Vlottende passiva
Wij waarderen de vlottende passiva tegen nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa
In de balans is conform het BBV geen rekening gehouden met een verplichting ontstaan uit reserveringen voor vakantiedagen. Dit geldt ook voor vakantiegeldverplichting met betrekking tot de uitkeringen. Toekomstige kosten van wachtgeld en ziektewetuitkering zijn voor rekening van de ISD Bollenstreek.

Wij zijn met de verhuurder van het gebouw Stek een meerjarencontract aangegaan. De looptijd is tien jaar (tot en met oktober 2025). De huur, inclusief servicekosten bedraagt ultimo boekjaar € 35.861,09.

Voor de printers loopt een overeenkomst bij Canon Business Center Nederland, deze loopt tot 12 december 2028. De huur bedraagt per maand € 2.542.01.

5.3.4 Overzicht van baten en lasten

BTW
Wij hebben waar mogelijk binnen de wettelijke fiscale normen alle kosten exclusief btw geboekt. Deze btw is compensabel. We hebben per maand een opgave van de compensabele btw naar de gemeenten verstuurd. De gemeenten ontvangen deze btw terug. Verrekening met de ISD Bollenstreek hiervan vindt plaats via de afrekening rekening-courant (Verrekening BCF).

Verdeelsleutel
De kosten van de ISD Bollenstreek worden verdeeld over de deelnemende gemeenten op de wijze zoals in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) is aangegeven. Voor de duidelijkheid volgt hieronder een samenvatting van die verdeelsleutels.

- **Participatie**

De BUIG kosten worden verdeeld in de verhouding van de gemeentelijke BUIG-budgetten. Tekorten of overschotten verdelen we op basis van 50% naar inwonertal en 50% naar inwoners met een laag inkomen, conform de regels van de GR.

De kosten met betrekking tot medische keuringen, Tozo, project statushouders, project Meedoen! en inkomensondersteunende voorzieningen worden toegerekend op basis van het woonplaatsbeginsel.

- **Zorg**

Wij verdelen de kosten van de voorzieningen naar woonplaats van de ontvanger van de voorziening. De kosten komen dus voor rekening van de gemeente waar de ontvanger van de voorziening woont.

Voor alle PGB's (Wmo Hbh en Wmo begeleiding en jeugd) geldt sinds 2015 het trekkingsrecht via het SVB. In de jaarrekening zijn de kosten op basis van de verwachte bestedingen, zoals deze bekend zijn gemaakt door de SVB op het moment van het opmaken van de jaarrekening, verwerkt.

- **Exploitatiekosten**

Volgens de vernieuwde richtlijnen BBV zijn de kosten die betrekking hebben op het primaire proces opgenomen bij de programma's (Participatie en Zorg). Onder het programma Overhead vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De kosten die direct zijn toe te rekenen aan de taakvelden (programma's) bestaan uit de personeelskosten van de medewerkers van de betreffende afdeling, automatisering en inhuur en uitzendkrachten. Dit alles op basis van de procentuele verhouding zoals weergegeven in het formatieoverzicht bij paragraaf 4.8.

- **GPK**

De deelnemende gemeenten hebben de uitgifte van de gehandicaptenparkeerkaart overgedragen aan de ISD Bollenstreek. De afspraak is dat de kaarten € 105,- per stuk kosten en dat de instellingskaarten en duplicaatkaarten € 30,- kosten. Deze bedragen brengt de ISD Bollenstreek één op één bij de gemeenten in rekening. Deze bedragen staan los van de bedragen die de burgers aan leges aan de gemeenten betalen.

5.3.5 Toelichting op de balans

Activa

(alle bedragen in €)

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut

Tabel 23 Investeringsoverzicht 2023

x € Omschrijving investering	Boekwaarde 1-1-2023	Investering 2023	Afschrijving 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Meubilair	1.153	-	1.153	-
Verbouwing BG en 1e verdieping	65.918	-	19.136	46.782
Totaal kantoor	**67.071**	**-**	**20.289**	**46.782**
Laptops	88.956	-	39.578	49.378
Telefoons	34.955	-	19.067	15.889
Totaal automatisering	**123.912**	**-**	**58.645**	**65.267**
Fiat Panda	5.000	-	1.000	4.000
Hyundai I10	7.161	-	1.365	5.796
Totaal vervoermiddelen	**12.161**	**-**	**2.365**	**9.796**
Totaal investering	**203.144**	**-**	**81.299**	**121.843**

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar.

Tabel 24 Vorderingen openbare lichamen

x €		Boekwaarde 31-12-2023		Boekwaarde 31-12-2022
Hillegom				
Programmakosten	12.749.165		11.676.306	
Ontvangen voorschotten	13.339.876		12.285.439	
Afrekening		**-590.711**		**-609.133**
BCF		90.463		65.006
Voorschot Tozo bedrijfskapitaal mutatie		-67.431		-82.223
Te verrekenen		**-567.680**		**-626.350**
Lisse				
Programmakosten	13.814.500		12.599.078	
Ontvangen voorschotten	13.504.472		12.913.301	
Afrekening		**310.028**		**-314.223**
BCF		90.293		65.427
Voorschot Tozo bedrijfskapitaal mutatie		-57.518		-50.143
Te verrekenen		**342.803**		**-298.939**
Noordwijk				
Programmakosten	25.353.206		22.152.485	
Ontvangen voorschotten	26.327.203		22.924.411	
Afrekening		**-973.997**		**-771.926**
BCF		172.141		123.763
Voorschot Tozo bedrijfskapitaal mutatie		-148.733		-126.993
Te verrekenen		**-950.588**		**-775.156**
Teylingen				
Programmakosten	18.768.770		17.324.223	
Ontvangen voorschotten	20.256.458		18.085.109	
Afrekening		**-1.487.687**		**-760.886**
BCF		134.810		96.806
Voorschot Tozo bedrijfskapitaal mutatie		-105.798		-100.236
Te verrekenen		**-1.458.675**		**-764.316**
Totaal rekening courant		**-2.634.141**		**-2.464.761**
r/c Staat i.v.m. schatkistbankieren	6.116.906		6.921.706	
Belastingdienst				
Omzetbelasting 4e kwartaal	15.619		30.974	
Totaal vorderingen openbare lichamen		**3.498.384**		**4.487.919**

Tabel 25 Overige vorderingen

x €		
Verloop debiteuren (uitkeringen)		**Boekwaarde 31-12-2023**
Stand 01-01-2023	3.841.009	
Opgeboekt	701.160	
Afgelost	-1.124.765	
Af: Buiten invorderingstelling	-224.765	
Terugontvangen uitkeringen	-21.471	
Stand 31-12-2023	3.171.168	
Af: Voorziening	-1.275.634	
		1.895.534
Verloop fraude vordering		
Stand 01-01-2023	323.217	
Aflossing	-3.700	
Stand 31-12-2023	319.517	
Voorziening fraudevordering	-319.517	
		-
Overige debiteuren		-
Totaal overige vorderingen		**1.895.534**

Tabel 26 Liquide middelen

x € **Liquide middelen**	**Boekwaarde 31-12-2023**	**Boekwaarde 31-12-2022**
BNG, saldi op 31 december	1.092.203	1.113.876
Kassaldo	622	311
Totaal	**1.092.825**	**1.114.187**

Tabel 27 Overlopende activa

x € **Overlopende activa**	**Boekwaarde 31-12-2023**	**Boekwaarde 31-12-2022**
Vooruitbetaalde verzekeringen	31.450	22.103
Vooruitbetaalde huur	35.861	-
Vooruitbetaald overige	31.895	29.908
Noodfonds Hillegom	3.486	2.794
Noodfonds Lisse	7.969	3.356
Fonds ter voorkomen huisuitzetting	-	-
Nog te ontvangen	1.026.514	30.729
Totaal overlopende activa	**1.137.175**	**88.891**

Passiva

Tabel 28 Schulden openbare lichamen

x €	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Belastingdienst		
Loonheffingen salarissen	555.240	
Loonheffingen uitkeringen	553.532	
Totaal schulden openbare lichamen	**1.108.772**	**954.138**

Tabel 29 Overige schulden en overlopende passiva

x € **Overige schulden**	**Boekwaarde 31-12-2023**	**Boekwaarde 31-12-2022**
Crediteuren	828.036	19.262
ABP	106.119	102.292
Overige leveranciers	2.386.097	3.64.751
	3.320.252	
Betalingen onderweg	1.389.106	1.146.200
SDV	896.877	950.744
Terugbetalingsverplichting Tozo kapitaal	1.030.755	1.410.236
Nog te betalen SVB	-	-13.200
	2.490.598	
Totaal overige schulden en overlopende passiva	**6.636.990**	**7.290.285**
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	**7.745.762**	**8.244.423**

5.3.6 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Programma Participatie

Tabel 30 Uitkeringskosten Participatie

x €	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil begroting -/- realisatie 2023
Lasten				
PW	18.693.652	21.325.215	20.469.420	855.795
Loonkostensubsidie	1.448.675	1.238.643	1.759.349	-520.706
Medisch onderzoek	34.711	59.999	57.114	2.885
Tozo	701	-	-7.913	7.913
Wet Inburgering	34.430	793.627	176.379	617.247
Project Meedoen!	46.102	-	-	-
Inkomensondersteunende voorzieningen	2.227.261	2.387.960	2.507.597	-119.637
Energietoeslag	5.726.450	5.850.000	3.946.500	1.903.500
Leefgeld Oekraïne	485.361	934.800	697.460	237.340
Totaal lasten	**28.697.342**	**32.590.243**	**29.605.906**	**2.984.337**
Baten				
Debiteurenontvangsten PW	-458.268	-453.269	-342.124	-111.145
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-19.239	-10.790	-29.751	18.961
Debiteurenontvangsten Medisch onderzoek	70	-	-813	813
Debiteurenontvangsten Tozo	-235.429	-15.000	-46.023	31.023
Debiteurenontvangsten schuldregelingen	-	-42.920	-26.514	-16.406
Debiteuren ontvangsten ink. onderst. voorz.	-107.473	-130.000	-104.352	-25.648
Totaal baten	**-820.340**	**-651.979**	**-549.575**	**-102.403**
Exploitatiekosten	**4.086.425**	**5.572.434**	**5.288.920**	**283.514**
Totaal Participatie	**31.963.427**	**37.510.699**	**34.345.251**	**3.165.448**

De uitgaven blijven per saldo binnen de begroting. De uitgaven van het programma Participatie worden vooral gekenmerkt door openeinderegelingen.

De BUIG uitgaven blijven binnen de toegekende budgetten.

Tabel 31 BUIG: kosten en budgetten

x €	
Kosten	21.856.894
Budgetten	-22.850.159
Totaal te verdelen	**-993.265**

Programma Zorg

Tabel 32 Uitkeringskosten Zorg

x € Zorg - totaal	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil begroting -/- realisatie 2023
Lasten				
Wmo - Hbh ZIN	9.675.090	9.279.487	10.261.395	-981.908
Wmo - Hbh PGB	343.939	397.373	324.733	72.640
Wmo - begeleiding ZIN	9.451.601	9.870.134	10.741.837	-871.702
Wmo - begeleiding PGB	793.219	875.627	775.439	100.189
Wmo - rolstoelen	704.872	770.786	796.800	-26.014
Wmo - collectief vervoer	658.686	928.718	872.203	56.514
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	1.312.339	1.195.664	1.331.785	-136.122
Wmo - woonvoorzieningen	1.219.957	1.190.171	979.061	211.110
Wmo - meerkosten	37.898	-	20.771	-20.771
Wmo - advieskosten GPK	-	-	89.704	-89.704
Wmo - medisch onderzoek	27.606	41.539	23.644	17.895
Subtotaal lasten	**24.225.206**	**24.549.501**	**26.217.373**	**-1.667.872**
Maatschappelijke zorg				
Beschermd wonen	107.739	3.562.184	2.830.218	731.966
Maatschappelijke opvang	-	381.094	126.130	254.964
Jeugd				
PGB jeugd	2.560.145	2.561.855	2.570.404	-8.549
Totaal lasten	**26.893.089**	**31.054.633**	**31.744.125**	**-689.491**
Baten				
Wmo - eigen bijdrage	-779.337	-739.928	-833.445	93.517
Debiteurenontvangsten	1.011	-36.326	-	-36.326
Inkomsten schuldregelingen	-47.104	-	-	-
Totaal baten	**-825.429**	**-776.254**	**-833.445**	**57.191**
Exploitatiekosten	2.665.414	2.266.202	2.155.661	110.541
Totaal Zorg	**28.733.075**	**32.544.582**	**33.066.341**	**-521.759**

De uitgaven van het programma Zorg overschrijden de begroting.
Er is een forse overschrijding ten opzichte van de begroting te zien op de posten Hulp bij het huishouden (Hbh) ZIN en begeleiding ZIN. In beide gevallen is de prijsindexatie fors hoger dan de uitgangspunten waarmee bij het opstellen van de begroting is gerekend.

Programma Overhead

Tabel 33 Programma kosten Overhead

x €	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil begroting -/- realisatie 2023
Salariskosten ISD	7.331.196	8.500.696	7.769.416	731.279
Personeelsvergoedingen ISD	90.658	79.771	101.972	-22.202
Overige personeelskosten	237.410	220.000	289.167	-69.167
Huur kantoorpand	386.235	389.776	454.234	-64.458
Automatisering	417.593	519.168	477.641	41.527
Reclame- en promotiekosten	16.684	17.042	33.827	-16.785
Vakliteratuur	555	7.039	2.090	4.949
Huisvestingskosten	66.970	64.098	77.125	-13.028
Kantoorkosten	216.197	215.935	249.014	-33.079
Accountantskosten	36.000	73.501	61.800	11.701
Advieskosten	45.280	67.239	64.147	3.091
Inhuur en uitzendkrachten	146.297	180.006	398.072	-218.066
Uitbestedingen HLT	316.292	302.831	385.732	-82.901
Uitvoeringskosten	47.750	54.312	78.200	-23.888
Algemene kosten	82.833	75.287	94.003	-18.716
Bank- en Rentekosten	-14.808	10.661	-201.665	212.327
Afschrijving kantoormeubilair	20.289	40.000	20.289	19.711
Uitvoeringskosten Tozo	200.000	200.000	200.000	-
Uitvoeringskosten energietoeslag	144.000	144.000	115.067	28.933
Uitvoeringskosten leefgeld Oekraïne	20.000	40.000	38.500	1.500
Kosten saneringskredieten	-	10.000	10.000	-
Incidentele baten en lasten	-	-		-
Subtotaal	**9.807.429**	**11.211.362**	**10.718.632**	**492.731**
Toerekening Participatie	-4.086.425	-5.572.434	-5.288.920	-283.514
Toerekening Zorg	-2.665.414	-2.266.202	-2.155.661	-110.541
Overhead	**3.055.590**	**3.372.726**	**3.274.050**	**98.676**

De uitgaven van het programma Overhead zijn lager dan begroot. Met name de salariskosten blijven achter op de begroting, vanwege vacatureruimte door verloop. Hier staat echter een overschrijding op de post uitzendkrachten tegenover.

5.3.7 WNT

WNT-verantwoording 2023 ISD Bollenstreek

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op de ISD Bollenstreek. Het voor de ISD Bollenstreek toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000.

Tabel 34 WNT-verantwoording

x €		**R.J. 't Jong**
1	Functie (functienaam)	Secretaris
2	In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-jan-09
3	In dienst tot en met (datum einde functievervulling)	heden
4	(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
5	Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%
6	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.997
7	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	19.726
8	Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	**138.722**
9	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000
	Vergelijkende cijfers 2022	
1	(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
2	Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%
3	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.849
4	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	20.461
5	Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	**134.310**
6	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000

Leidinggevende topfunctionarissen met totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Naam	Functie
De heer D.T.C. Salman	Voorzitter AB/DB
De heer J.A. van Rijn	Lid AB/DB
De heer A. de Jong	Lid AB
Mevrouw J.A.C. Langeveld	Lid AB/DB
Mevrouw H. Austie-Ziengs	Lid AB
De heer R. ter Hark	Lid AB
Mevrouw E.W.A. Koek	Lid AB/DB
Mevrouw R.G.E. Wietsma	Lid AB

Toelichting
Het bezoldigingsmaximum voor de Raad van Bestuur bedraagt € 223.000. Dit maximum wordt niet overschreden door de Secretaris. Het bijbehorende bezoldigingsmaximum voor de voorzitter van de Raad van Toezicht/Commissarissen bedraagt € 33.450 en voor de overige leden van de Raad van Toezicht/Commissarissen € 22.300. Deze maxima worden niet overschreden.

5.4 Sisa-bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G2B	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2023** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) **IOAW**	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) **IOAZ**
				Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
				I.1 Participatiewet (**PW**)	I.1 Participatiewet (**PW**)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2B/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/06*
			1 060534 Gemeente Hillegom	€ 3.781.225	€ 73.639	€ 229.511	-€ 45	€ 4.596
			2 060553 Gemeente Lisse	€ 3.536.030	€ 85.669	€ 248.010	€ 57	€ 22.778
			3 060575 Gemeente Noordwijk	€ 7.043.002	€ 97.522	€ 330.915	€ 349	€ 32.140
			4 061525 Gemeente Teylingen	€ 4.931.498	€ 117.987	€ 288.254	€ 1.409	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk)	
				Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
				I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**)	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2B/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/11*	
			1 060534 Gemeente Hillegom	€ 0	€ 10.161	€ 14.320	€ 0	
			2 060553 Gemeente Lisse	€ 0	€ 4.056	€ 998	€ 0	
			3 060575 Gemeente Noordwijk	€ 0	€ 4.377	€ 1.981	€ 0	
			4 061525 Gemeente Teylingen	€ 0	€ 0	€ 794	€ 0	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
				Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
				I.7 Participatiewet (**PW**)	I.7 Participatiewet (**PW**)	Participatiewet (**PW**)	Participatiewet (**PW**)	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2B/12*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/13*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/14*	*Aard controle R* *Indicator: G2B/15*	*Aard controle D2* *Indicator: G2B/16*	
			1 060534 Gemeente Hillegom	€ 342.832	€ 5.500	€ 0	€ 0	
			2 060553 Gemeente Lisse	€ 322.023	€ 9.028	€ 0	€ 0	
			3 060575 Gemeente Noordwijk	€ 518.810	€ 4.693	€ 0	€ 0	
			4 061525 Gemeente Teylingen	€ 575.204	€ 10.529	€ 0	€ 0	
SZW	G3B	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_deel openbaar lichaam 2023** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)
				Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G3B/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/06*
			1 060534 Gemeente Hillegom	€ 5.566	€ 0	€ 5.291	€ 0	€ 0
			2 060553 Gemeente Lisse	€ 0	€ 0	€ 3.230	€ 0	€ 0
			3 060575 Gemeente Noordwijk	€ 6.190	€ 0	€ 1.256	€ 0	€ 0
			4 061525 Gemeente Teylingen	€ 0	€ 0	-€ 2.015	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking
				Deel openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in(jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
				Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G3B/07*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/08*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/09*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/10*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/11*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/12*
			1 060534 Gemeente Hillegom	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060553 Gemeente Lisse	€ 5.808	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 060575 Gemeente Noordwijk	€ 2.904	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 061525 Gemeente Teylingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G4B	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ deel openbaar lichaam 2023** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2, 3, 4 of 5	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)
					Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4B/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4B/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4B/05*	*Aard controle R* *Indicator: G4B/06*
			1 060534 Gemeente Hillegom	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 240	€ 31.979
			2 060553 Gemeente Lisse	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 145	€ 36.997
			3 060575 Gemeente Noordwijk	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 5.869	€ 101.581
			4 061525 Gemeente Teylingen	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 3.325	€ 69.472
			5 060534 Gemeente Hillegom	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 2.653	€ 21.672
			6 060553 Gemeente Lisse	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 7	€ 16.447
			7 060575 Gemeente Noordwijk	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 3.766	€ 27.180
			8 061525 Gemeente Teylingen	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 1.891	€ 19.723
			9 060534 Gemeente Hillegom	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 2.581	€ 15.707
			10 060553 Gemeente Lisse	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.916
			11 060575 Gemeente Noordwijk	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 8.280	€ 23.769
			12 061525 Gemeente Teylingen	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 2.952	€ 22.611
			13 060534 Gemeente Hillegom	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 736
			14 060553 Gemeente Lisse	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 425
			15 060575 Gemeente Noordwijk	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.137
			16 061525 Gemeente Teylingen	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 656
			17 060534 Gemeente Hillegom	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.800
			18 060553 Gemeente Lisse	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 380	€ 0
			19 060575 Gemeente Noordwijk	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.333
			20 061525 Gemeente Teylingen	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.895

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G10B	**Wet inburgering 2021_ Deel openbaar lichaam 2023**		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)			
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam			
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G10B/01*	*Aard controle R* *Indicator: G10B/02*	*Aard controle R* *Indicator: G10B/03*			
			1	060534 Gemeente Hillegom	€ 22.458	€ 0			
			2	060553 Gemeente Lisse	€ 29.796	€ 0			
			3	060575 Gemeente Noordwijk	€ 51.984	-€ 26			
			4	061525 Gemeente Teylingen	€ 32.799	€ 0			
SZW	G12B	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_deel openbaar lichaam 2023**		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam			
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G12B/01*	*Aard controle R* *Indicator: G12B/02*	*Aard controle R* *Indicator: G12B/03*			
			1	060534 Gemeente Hillegom	€ 0	€ 0			
			2	060553 Gemeente Lisse	€ 0	€ 0			
			3	060575 Gemeente Noordwijk	€ 0	€ 0			
			4	061525 Gemeente Teylingen	€ 0	€ 0			
SZW	G13B	**Onderwijsroute_ deel openbaar lichaam 2023**		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G13B/01*	*Aard controle R* *Indicator: G13B/02*	*Aard controle R* *Indicator: G13B/03*	*Aard controle R* *Indicator: G13B/04*	*Aard controle R* *Indicator: G13B/05*	
			1	060534 Gemeente Hillegom	€ 13.440	€ 0	€ 0	€ 0	
			2	060553 Gemeente Lisse	€ 5.880	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	060575 Gemeente Noordwijk	€ 8.400	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	061525 Gemeente Teylingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

5.5 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Tabel 35 Gerealiseerde baten en lasten totaal

x € 1.000		Totaal	
Hoofdtaakveld	**Taakveld**	**Lasten**	**Baten**
Bestuur en ondersteuning	0.4 Overhead	3.274	-
Sociaal Domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.016	-
	6.3 Inkomensregelingen	33.865	-550
	6.5 Arbeidsparticipatie	14	-
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	4.243	-
	6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	11.287	-833
	6.71b Begeleiding (Wmo)	8.841	-
	6.71c Dagbesteding (Wmo)	3.438	-
	6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	143	-
	6.72a Jeugdhulp begeleiding	1.973	-
	6.72c Jeugdhulp dagbesteding	767	-
	6.81a Beschermd wonen (Wmo)	3.070	-
	6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	137	-
TOTAAL		**72.069**	**-1.383**

Tabel 36 Gerealiseerde baten en lasten gemeente Hillegom en Lisse

x € 1.000		Hillegom		Lisse	
Hoofdtaakveld	**Taakveld**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Bestuur en ondersteuning	0.4 Overhead	601	0	604	0
Sociaal Domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	221	0	312	0
	6.3 Inkomensregelingen	6.378	-112	6.074	-93
	6.5 Arbeidsparticipatie	3	0	3	0
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	713	0	785	0
	6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	2.031	-156	2.412	-172
	6.71b Begeleiding (Wmo)	1.623	0	1.975	0
	6.71c Dagbesteding (Wmo)	631	0	768	0
	6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo))	23	0	23	0
	6.72a Jeugdhulp begeleiding	446	0	415	0
	6.72c Jeugdhulp dagbesteding	174	0	161	0
	6.81a Beschermd wonen (Wmo)	154	0	529	0
	6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	15	0	11	0
TOTAAL		**13.013**	**-268**	**14.072**	**-265**

Tabel 37 Gerealiseerde baten en lasten gemeente Noordwijk en Teylingen

x € 1.000		Noordwijk		Teylingen	
Hoofdtaakveld	**Taakveld**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Bestuur en ondersteuning	0.4 Overhead	1.164	0	906	0
Sociaal Domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	113	0	371	0
	6.3 Inkomensregelingen	12.403	-175	9.010	-170
	6.5 Arbeidsparticipatie	5	0	4	0
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	1.767	0	978	0
	6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	4.014	-289	2.830	-216
	6.71b Begeleiding (Wmo)	2.520	0	2.723	0
	6.71c Dagbesteding (Wmo)	980	0	1.059	0
	6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	55	0	42	0
	6.72a Jeugdhulp begeleiding	623	0	489	0
	6.72c Jeugdhulp dagbesteding	242	0	190	0
	6.81a Beschermd wonen (Wmo)	1.875	0	512	0
	6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	58	0	52	0
TOTAAL		**25.818**	**-464**	**19.166**	**-386**

6 Overige gegevens

6.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

7 Bijlage I ISD Bollenstreek in cijfers

7.1 Participatie

Tabel 38 Verdeling aantal klanten inkomen

Gemeente	2023	2022	2021	2020	2019
Hillegom	251	243	246	261	252
Lisse	228	235	227	220	219
Noordwijk	469	464	460	466	438
Teylingen	312	303	307	296	274
Totaal	**1.260**	**1.245**	**1.240**	**1.243**	**1.183**

Tabel 39 Verdeling aantal klanten per uitkeringssoort

Soort Uitkering	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Participatie	235	205	440	290	1.170
BBZ	-	1	2	-	3
IOAW	11	13	17	15	56
IOAZ	-	1	1	-	2
Krediethypotheek	-	1	-	-	1
Studietoeslag	5	7	9	7	28
Totaal	**251**	**228**	**469**	**312**	**1.260**

Tabel 40 Verdeling aantal klanten op basis van geslacht

Geslacht	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Man	146	121	284	179	730
Vrouw	105	107	185	133	530
Totaal	**251**	**228**	**469**	**312**	**1.260**

Tabel 41 Verdeling aantal klanten op basis van leeftijdscategorie

Leeftijd	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
< 23	15	12	22	13	62
23 - 26	20	18	39	16	93
27 - 35	31	30	77	57	195
36 - 45	41	47	90	61	239
46 - 55	64	45	101	77	287
56 - 67	80	76	140	88	384
Totaal	**251**	**228**	**469**	**312**	**1.260**

Tabel 42 Leefvorm per uitkering

Soort leefvorm	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Alleenstaande	168	153	352	204	877
Alleenstaande ouder	36	29	47	37	149
Gehuwd	47	46	70	71	234
Totaal	**251**	**228**	**469**	**312**	**1.260**

Tabel 43 Overzicht in- en uitstroom uitkeringen

	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Saldo 1-1	**243**	**235**	**464**	**303**	**1.245**
Reden instroom					
Andere oorzaak	8	9	12	14	43
Beëindiging huwelijk/relatie	3	3	7	6	19
Beëindiging studie	5	2	3	3	13
Beëindiging zelfstandig beroep of bedrijf	5	2	5	2	14
Einde arb contract geen/laag recht op WW	4	7	8	9	28
Einde ZW / WW uitkering	6	4	8	8	26
Gevestigde zelfstandige	-	1	-	-	1
In afwachting andere voorliggende voorziening	1	-	-	1	2
Intering vermogen	2	1	-	1	4
Nieuwkomer vanuit de COA	15	14	27	27	83
Oorzaak bij partner			3	4	7
Start studie (voor Studietoeslag)	4	1	2	3	10
Te lang verblijf buitenland	-	-	2	-	2
Uit detentie	2	-	-	3	5
Verhuizing vanuit andere gemeente/land	17	10	17	16	60
Wijzigings (gezins)norm	9	9	26	10	54
Totaal instroom	**81**	**63**	**120**	**107**	**371**
Reden uitstroom					
Aangaan relatie	-	1	2	-	**3**
Ander inkomen	2	3	5	1	**11**
Andere oorzaak	5	1	1	6	**13**
Arb. dienstbetr./uitk. ziekte	18	18	30	29	**95**
Bereiken AOW gerechtigde leeftijd	2	9	15	8	**34**
Gaan volgen van onderwijs met studiefinanciering	3	1	3	2	**9**
Geen inlichtingen	1	2	5	3	**11**
In detentie	2	-	-	4	**6**
Kunnen volgen onderwijs met studiefinciering	1	-	-	-	**1**
Oorzaak bij partner	1	2	3	1	**7**
Op verzoek client	2	1	3	4	**10**
Overlijden	6	3	4	3	**16**
Stopzetting/beëindiging van de studiefinanciering	3	2	-	2	**7**
Te lang verblijf in het buitenland	-	-	2	-	**2**
Uitk. arbeidsongeschiktheid	-	2	1	3	**6**
verbetering medische omstandigheden	-	-	-	1	**1**
Verhuizing andere gemeente	11	11	10	13	**45**
Verhuizing naar buitenland	2	1	3	1	**7**
Vermogen boven grens	2	-	2	1	**5**
Wijziging (gezins)norm	6	10	24	11	**51**
Zelfstandig beroep of bedrijf	6	3	2	5	**16**
Totaal uitstroom	**73**	**70**	**115**	**98**	**356**
Saldo 31-12	**251**	**228**	**469**	**312**	**1.260**

Tabel 44 Verdeling aantal klanten loonkostensubsidie

Gemeente	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Hillegom	61	26	21	18	13
Lisse	62	33	29	23	12
Noordwijk	115	58	47	35	33
Teylingen	109	56	52	39	35
Totaal	**347**	**173**	**149**	**115**	**93**

Tabel 45 Aantal Wet Inburgering per gemeente

Gemeente	Begeleiding statushouders (<2022)	Wet Inburgering (>2022)	Totaal
Hillegom	39	53	92
Lisse	36	66	102
Noordwijk	96	109	205
Teylingen	71	96	167
Totaal	**242**	**324**	**566**

Tabel 46 Overzicht Inkomensondersteunende voorziening

x €	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Lasten					
Collectieve zorgverzekering	104.522	101.813	182.287	131.055	519.677
Directe levensbehoefte	22.149	24.313	35.285	37.892	119.640
Voorziening voor wonen	53.752	83.456	155.502	169.804	462.514
Voorziening voor opvang	134	55.931	22.670	63.441	142.177
Kosten uit maatschappelijke zorg	774	2.233	2.327	-	5.335
Financiele transacties	5.435	2.544	6.936	4.308	19.223
Uitstroombevordering	32.185	7.273	13.285	14.945	67.688
Medische dienstverlening	1.468	432	8.004	2.909	12.812
Inkomensondersteuning	121.200	134.050	186.600	155.700	597.550
Kosten bewindvoering	74.334	58.212	149.383	82.791	364.720
Overige kosten	1.011	1.743	1.519	10.510	14.783
Subtotaal lasten	**416.964**	**472.001**	**763.798**	**673.355**	**2.326.118**
Inh. premie ZVW BBK / WWB Loonheffing Byz. Bijstand	7.791	7.764	11.658	10.674	37.887
Studietoeslag	30.680	38.271	34.508	40.132	143.591
Totaal lasten	**455.435**	**518.037**	**809.964**	**724.161**	**2.507.597**
Baten					
Teruggevorderde bedragen	**-24.880**	**-21.777**	**-26.877**	**-30.817**	**-104.352**
Totaal	**430.555**	**496.259**	**783.087**	**693.344**	**2.403.245**

Tabel 47 Overzicht Inkomensondersteunende voorziening aantallen

Omschrijving	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Collectieve zorgverzekering*	289	287	502	379	1.457
Directe levensbehoefte	30	20	59	42	151
Voorziening voor wonen	34	44	92	82	252
Voorziening voor opvang	1	7	4	10	22
Kosten uit maatschappelijke zorg	2	4	4	-	10
Financiele transacties	15	15	25	16	71
Uitstroombevordering	21	15	19	17	72
Medische dienstverlening	3	2	6	4	15
Inkomensondersteuning	215	237	340	268	1.060
Kosten bewindvoering	69	59	143	72	343
Overige kosten	5	5	9	5	24
Totaal	**684**	**695**	**1.203**	**895**	**3.477**

*) Aantal deelnemers Z&Z

Tabel 48 Aantallen Energietoeslag per gemeente

Gemeente	31-12-2023
Hillegom	931
Lisse	925
Noordwijk	1.728
Teylingen	1.185
Totaal	**4.769**

Tabel 49 Aantal leefgeld Oekraïne per gemeente

Gemeente	31-12-2023
Hillegom	63
Lisse	156
Noordwijk	-
Teylingen	185
Totaal	**404**

Tabel 50 Overzicht budgetbeheer Schulddienstverlening

Gemeente	31-12-2022	instroom	uitstroom	31-12-2023
Hillegom	37	14	11	40
Lisse	43	14	14	43
Noordwijk	65	15	23	56
Teylingen	44	13	21	35
Totaal	**187**	**56**	**69**	**174**

Tabel 51 Overzicht Schuldregelingen

Gemeente	31-12-2022	instroom	uitstroom	31-12-2023
Hillegom	38	9	14	33
Lisse	28	4	15	17
Noordwijk	60	7	21	46
Teylingen	57	8	26	39
Totaal	**183**	**28**	**76**	**135**

7.2 Zorg

Tabel 52 Zorg per gemeente

x € Realisatie 2023	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Zorg					
Lasten					
Wmo - Hbh ZIN	1.864.847	2.143.470	3.663.620	2.589.458	10.261.395
Wmo - Hbh PGB	37.103	138.931	101.956	46.742	324.733
Wmo - begeleiding ZIN	2.026.225	2.388.594	2.944.535	3.382.483	10.741.837
Wmo - begeleiding PGB	87.874	214.284	284.943	188.338	775.439
Wmo - rolstoelen	123.941	210.912	261.120	200.827	796.800
Wmo - collectief vervoer	172.792	125.228	371.259	202.924	872.203
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	211.480	214.900	618.269	287.136	1.331.785
Wmo - woonvoorzieningen	156.263	185.765	422.690	214.343	979.061
Wmo - meerkosten	588	985	11.099	8.099	20.771
Wmo - advieskosten GPK	17.019	15.001	34.362	23.323	89.704
Wmo - medisch onderzoek	4.101	5.550	6.206	7.788	23.644
Subtotaal lasten	**4.702.233**	**5.643.620**	**8.720.060**	**7.151.461**	**26.217.373**
Maatschappelijke zorg					
Beschermd wonen	110.054	484.655	1.789.509	446.001	2.830.218
Maatschappelijke opvang	13.157	9.283	54.481	49.209	126.130
Jeugd					
PGB jeugd	588.444	544.786	805.419	631.755	2.570.404
Totaal lasten	**5.413.888**	**6.682.343**	**11.369.468**	**8.278.426**	**31.744.125**
Baten					
Wmo - eigen bijdrage	-156.074	-172.141	-289.014	-216.216	-833.445
Debiteurenontvangsten	-	-	-	-	-
Totaal baten	**-156.074**	**-172.141**	**-289.014**	**-216.216**	**-833.445**
Exploitatiekosten	396.116	398.101	764.315	597.129	2.155.661
Totaal Zorg	**5.653.930**	**6.908.303**	**11.844.770**	**8.659.338**	**33.066.341**

Tabel 53 Overzicht aantal voorzieningen per type 2023

	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Begeleiding	284	302	417	461	1.464
Beschermd wonen intramuraal	6	8	36	16	66
Beschermd wonen scheiden wonen/zorg	5	15	37	5	62
Collectief vervoer	592	589	1.272	830	3.283
Dagbesteding	98	129	165	187	579
Extern advies	2	2	1	1	6
GPK	297	333	682	428	1.740
Hulp bij het Huishouden	697	733	1.173	830	3.433
Jeugd	55	84	96	62	297
Maatschappelijke opvang	3	3	4	6	16
Medisch advies	61	64	130	90	345
Rolstoel - huur	151	193	318	243	905
Rolstoel - niet huur	10	20	24	13	67
Verblijf	-	-	-	-	-
Vervoer dagbesteding	69	67	92	83	311
Vervoersvoorziening - huur	196	176	462	263	1.097
Vervoersvoorziening - maatwerk	0	0	0	2	2
Vervoersvoorziening - niet huur	58	48	309	56	471
Woonvoorziening - huur	22	27	50	31	130
Woonvoorziening - niet huur	225	236	482	368	1.311
Totaal	**2.831**	**3.029**	**5.750**	**3.975**	**15.585**

Tabel 54 Verdeling Zorg per gemeente Hillegom en Lisse

x € Zorg	Hillegom		Lisse	
	begroting	**realisatie**	**begroting**	**realisatie**
Lasten				
Wmo - Hbh ZIN	1.781.996	1.864.847	1.852.426	2.143.470
Wmo - Hbh PGB	62.702	37.103	121.734	138.931
Wmo - begeleiding ZIN	1.986.961	2.026.225	2.332.537	2.388.594
Wmo - begeleiding PGB	126.649	87.874	160.990	214.284
Wmo - rolstoelen	143.572	123.941	173.467	210.912
Wmo - collectief vervoer	168.536	172.792	148.544	125.228
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	241.721	211.480	199.897	214.900
Wmo - woonvoorzieningen	202.589	156.263	180.664	185.765
Wmo - meerkosten	-	588	-	985
Wmo - advieskosten GPK	-	17.019	-	15.001
Wmo - medisch onderzoek	8.180	4.101	7.151	5.550
Subtotaal lasten	***4.722.906***	**4.702.233**	***5.177.411***	**5.643.620**
Maatschappelijke zorg				
Beschermd wonen	439.449	110.054	253.541	484.655
Maatschappelijke opvang	70.044	13.157	65.109	9.283
Jeugd				
PGB jeugd	*504.631*	*588.444*	*451.402*	*544.786*
Totaal lasten	**5.737.030**	**5.413.888**	**5.947.464**	**6.682.343**
Baten				
Wmo - eigen bijdrage	-144.190	-156.074	-154.725	-172.141
Debiteurenontvangsten	-97	-	-858	-
Totaal baten	**-144.287**	**-156.074**	**-155.583**	**-172.141**
Exploitatiekosten	416.429	396.116	418.516	398.101
Totaal Zorg	**6.009.171**	**5.653.930**	**6.210.397**	**6.908.303**

Tabel 55 Verdeling Zorg per gemeente Noordwijk en Teylingen

x € Zorg	Noordwijk		Teylingen	
	begroting	**realisatie**	**begroting**	**realisatie**
Lasten				
Wmo - Hbh ZIN	3.309.890	3.663.620	2.335.175	2.589.458
Wmo - Hbh PGB	143.513	101.956	69.423	46.742
Wmo - begeleiding ZIN	2.448.565	2.944.535	3.102.072	3.382.483
Wmo - begeleiding PGB	327.292	284.943	260.696	188.338
Wmo - rolstoelen	274.514	261.120	179.233	200.827
Wmo - collectief vervoer	382.032	371.259	229.606	202.924
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	514.608	618.269	239.437	287.136
Wmo - woonvoorzieningen	471.430	422.690	335.489	214.343
Wmo - meerkosten	-	11.099	-	8.099
Wmo - advieskosten GPK	-	34.362	-	23.323
Wmo - medisch onderzoek	17.942	6.206	8.266	7.788
Subtotaal lasten	***7.889.786***	**8.720.060**	**6.759.397**	**7.151.461**
Maatschappelijke zorg				
Beschermd wonen	2.076.162	1.789.509	793.032	446.001
Maatschappelijke opvang	135.410	54.481	110.531	49.209
Jeugd				
PGB jeugd	961.713	805.419	644.109	631.755
Totaal lasten	**11.063.071**	**11.369.468**	**8.307.068**	**8.278.426**
Baten				
Wmo - eigen bijdrage	-251.963	-289.014	-189.050	-216.216
Debiteurenontvangsten	-12.265	-	-23.106	-
Totaal baten	**-264.228**	**-289.014**	**-212.156**	**-216.216**
Exploitatiekosten	803.509	764.315	627.749	597.129
Totaal Zorg	**11.602.352**	**11.844.770**	**8.722.661**	**8.659.338**

8 Bijlage II Overzicht begrotingswijzigingen

Tabel 56 Overzicht begrotingswijzigingen

x €	Realisatie 2022	Eerste raming	2023-I	Begroting 2023
Salariskosten ISD	7.331.196	7.695.276	805.420	8.500.696
Personeelsvergoedingen ISD	90.658	79.771	-	79.771
Overige personeelskosten	237.410	220.000	-	220.000
Huur kantoorpand	386.235	389.776	-	389.776
Automatisering	417.593	519.168	-	519.168
Reclame- en promotiekosten	16.684	17.042	-	17.042
Vakliteratuur	555	7.039	-	7.039
Huisvestingskosten	66.970	64.098	-	64.098
Kantoorkosten	216.197	215.935	-	215.935
Accountantskosten	36.000	73.501	-	73.501
Advieskosten	45.280	67.239	-	67.239
Inhuur en uitzendkrachten	146.297	180.006	-	180.006
Uitbestedingen HLT	316.292	302.831	-	302.831
Uitvoeringskosten	47.750	54.312	-	54.312
Algemene kosten	82.833	75.287	-	75.287
Bank- en Rentekosten	-14.808	10.661	-	10.661
Afschrijving kantoormeubilair	20.289	40.000	-	40.000
Uitvoeringskosten Tozo	200.000	200.000	-	200.000
Uitvoeringskosten energietoeslag	144.000	-	144.000	144.000
Uitvoeringskosten leefgeld Oekraïne	20.000	-	40.000	40.000
Kosten saneringskredieten	-	-	10.000	10.000
Incidentele baten en lasten	-	-	-	-
Subtotaal	**9.807.429**	**10.211.943**	**999.420**	**11.211.362**
Toerekening Participatie	-4.086.425	-4.135.504	-1.436.930	-5.572.434
Toerekening Zorg	-2.665.414	-2.818.345	552.143	-2.266.202
Overhead	**3.055.590**	**3.258.094**	**114.632**	**3.372.726**
Uitkeringen				
Participatie	31.917.325	27.090.399	10.420.300	37.510.699
Zorg	28.733.075	29.674.178	2.870.404	32.544.582
Totaal Uitkeringen	**60.650.400**	**56.764.577**	**13.290.703**	**70.055.280**
Totaal Kosten ISD	**63.705.990**	**60.022.673**	**13.405.336**	**73.428.006**
Bijdragen gemeenten in resultaat	**-63.705.990**	**-60.022.673**	**-13.405.336**	**-73.428.006**
Saldo rekening van baten en lasten	**-**	**-**	**-**	**-**

9 Bijlage III Berekening bijdrage per gemeente

Inleiding

De afrekening van de kosten van de ISD Bollenstreek naar de gemeenten is ontleend aan de gemeenschappelijke regeling en aan besluiten van het algemeen bestuur.
De volgende onderdelen met een verschillende verdeelmethodiek gelden:

1. Participatie volgens de geldende budgetten
2. Medisch onderzoek, Inkomensondersteunende voorzieningen en Zorg volgens woonplaatsbeginsel
3. Exploitatiekosten / Overhead volgens verdeelsleutel inwonertal – lage inkomens
4. Gehandicapten parkeerkaart

Onderstaand is per onderdeel aangegeven hoe de kosten verdeeld zijn.

Hiervoor is de verdeelsleutel en de door de gemeenten ontvangen budgetten nodig.

Tabel 57 Verdeelsleutel per gemeente

Verdeelsleutel 2023	Inwonertal	Lage inkomens	% gewogen gemiddeld
Hillegom	22.419	3.021	18,38
Lisse	23.212	2.953	18,47
Noordwijk	44.502	5.674	35,46
Teylingen	38.169	4.023	27,70
Totaal	**128.302**	**15.671**	**100,00**

Tabel 58 Budgetten 2023

x €

Gemeente	BUIG
Hillegom	4.302.183
Lisse	3.945.045
Noordwijk	8.546.169
Teylingen	6.056.762
Totaal	**22.850.159**

9.1 Participatie

De uitgaven gemaakt voor het programma Inkomen worden verdeeld volgens de rijksbijdragen; het meerdere wordt verdeeld op basis van 50% naar inwoners en 50% naar inwoners met een laag inkomen.

Tabel 59 Overzicht kosten BUIG (PW en Loonkostensubsidie)

x €	
Kosten	21.856.894
Budgetten	-22.850.159
Te verdelen	**-993.265**

In 2023 zijn de budgetten toereikend ten opzichte van de uitgaven. Er hoeft dit jaar geen vangnetuitkering aangevraagd te worden.

Tabel 60 Verdeling uitkeringskosten BUIG per gemeente

x € Verdeling BUIG	Budget	Uitgaven	Overschot
Hillegom	4.302.183	4.119.664	182.519
Lisse	3.945.045	3.761.612	183.433
Noordwijk	8.546.169	8.193.995	352.174
Teylingen	6.056.762	5.781.623	275.139
Totaal	**22.850.159**	**21.856.894**	**993.265**

Tabel 61 Verdeling medisch onderzoek per gemeente

x € Verdeling medisch onderzoek	Lasten	Baten	Totaal
Hillegom	15.961	-265	15.696
Lisse	8.098	-	8.098
Noordwijk	16.598	-373	16.225
Teylingen	16.457	-174	16.283
Totaal	**57.114**	**-813**	**56.302**

Tabel 62 Verdeling Tozo per gemeente

x € Verdeling Tozo	Lasten	Baten	Totaal
Hillegom	-366	-11.798	-12.164
Lisse	-5.805	-2.452	-8.257
Noordwijk	-1.197	1.555	358
Teylingen	-546	-33.327	-33.873
Totaal	**-7.913**	**-46.023**	**-53.936**

Tabel 63 Verdeling Wet inburgering per gemeente

Verdeling Wet Inburgering	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Begeleiding statushouders (<2022)	890	4.503	1.271	4.958	11.622
Wet Inburgering (>2022)	35.898	35.676	60.384	32.799	164.757
Totaal	**36.788**	**40.179**	**61.655**	**37.758**	**176.379**

Tabel 64 Verdeling inkomensondersteunende voorzieningen per gemeente

x €

Verdeling inkomensondersteunende voorzieningen	Lasten	Baten	Totaal
Hillegom	455.435	-24.880	430.555
Lisse	518.037	-21.777	496.259
Noordwijk	809.964	-26.877	783.087
Teylingen	724.161	-30.817	693.344
Totaal	**2.507.597**	**-104.352**	**2.403.245**

Tabel 65 Verdeling Energietoeslag per gemeente

x €

Verdeling Energietoeslag	Lasten	Baten	Totaal
Hillegom	772.400	-	772.400
Lisse	773.200	-	773.200
Noordwijk	1.437.400	-	1.437.400
Teylingen	963.500	-	963.500
Totaal	**3.946.500**	**-**	**3.946.500**

Tabel 66 Verdeling Leefgeld Oekraïne per gemeente

x €

Verdeling Leefgeld Oekraïne	Lasten	Baten	Totaal
Hillegom	162.568	-	162.568
Lisse	252.683	-	252.683
Noordwijk	-	-	-
Teylingen	282.208	-	282.208
Totaal	**697.460**	**-**	**697.460**

Tabel 67 Verdeling debiteurenontvangsten schuldregelingen per gemeente

x €

Verdeling debiteurenontvangsten schuldregelingen	Lasten	Baten	Totaal
Hillegom	-	-4.872	-4.872
Lisse	-	-4.896	-4.896
Noordwijk	-	-9.401	-9.401
Teylingen	-	-7.344	-7.344
Totaal	**-**	**-26.514**	**-26.514**

9.2 Zorg

Bij de verdeling van de kosten van het programma Zorg wordt onderscheid gemaakt in exploitatiekosten en de kosten van de voorzieningen. De exploitatiekosten worden verdeeld op basis van 50% naar inwonertal en 50% naar inwoners met een laag inkomen. De kosten van de voorzieningen worden verdeeld naar woonplaats van de ontvanger van de voorziening. De kosten komen dus voor rekening van de gemeente waar de ontvanger van de voorziening woont.

9.3 Overhead

De kosten van overhead worden op diversen methoden verdeeld. In de verdeling wordt een deel op basis van de gemeenschappelijke regeling verdeeld. Dit betreft alle kosten behalve de kosten die de ISD Bollenstreek maakt voor het afhandelen van aanvragen gehandicaptenparkeerkaarten en de opbrengsten die nog binnenkomen uit de fraudevordering. Voor deze laatste rubrieken is een aparte verdeelsystematiek vastgesteld.

Tabel 68 Verdeling overhead per gemeente

x €	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
GPK methodiek	9.090	8.925	21.855	13.965	53.835
GR	591.735	594.700	1.141.765	892.015	3.220.215
Totaal	**600.825**	**603.625**	**1.163.620**	**905.980**	**3.274.050**

9.4 Gehandicaptenparkeerkaart

Voor de verdeling van de gehandicaptenparkeerkaart is gebruik gemaakt van de volgende tabel:

Tabel 69 Overzicht GPK kaart

Soort kaart	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Bestuurderskaart	61	54	147	89	351
Duplicaatkaart	2	-	4	-	6
Instellingskaart	-	-	7	-	7
Passagierskaart	25	31	58	44	158
Totaal	**88**	**85**	**216**	**133**	**522**

Dit leidt tot de onderstaande tabel voor de kosten per gemeente.

Tabel 70 Verdeling kosten GPK kaarten per gemeente

x € Kosten	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Reguliere kosten	9.030	8.925	21.525	13.965	53.445
Kosten instellingskaart	60	-	330	-	390
Totaal	**9.090**	**8.925**	**21.855**	**13.965**	**53.835**

Tabel 71 Bijdrage per gemeente

x € Totaal	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Participatie	6.494.410	6.302.572	12.344.816	9.203.453	34.345.251
Zorg	5.653.930	6.908.303	11.844.770	8.659.338	33.066.341
GPK	9.090	8.925	21.855	13.965	53.835
Exploitatiekosten	591.735	594.700	1.141.765	892.015	3.220.215
Bijdrage per gemeente	**12.749.165**	**13.814.500**	**25.353.206**	**18.768.770**	**70.685.642**

10. Bijlage IV Verdeling van de kosten per gemeente

Tabel 72 Verdeling kosten per gemeente Hillegom en Lisse

x €	Hillegom		Lisse	
Participatie	**begroting**	**realisatie**	**begroting**	**realisatie**
Lasten				
PW	3.776.468	3.858.148	3.523.833	3.522.825
Loonkostensubsidie	219.350	331.608	204.677	302.787
Medisch onderzoek	11.025	15.961	11.081	8.098
Tozo	-	-366	-	-5.805
Wet inburgering	145.834	36.890	146.565	39.908
Inkomensondersteunende voorzieningen	485.860	455.435	449.256	518.037
Energietoeslag	1.074.974	772.400	1.080.361	773.200
Leefgeld Oekraïne	93.600	162.568	331.200	252.683
Totaal lasten	**5.807.112**	**5.632.645**	**5.746.972**	**5.411.733**
Baten				
Debiteurenontvangsten PW	-80.269	-64.485	-74.899	-58.880
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-1.911	-5.608	-1.783	-5.120
Debiteurenontvangsten Medisch onderzoek	-	-265	-	0
Debiteurenontvangsten Tozo	-2.756	-11.798	-2.770	-2.452
Debiteurenontvangsten schuldregelingen	-7.962	-4.997	-8.017	-4.563
Debiteuren ontvangsten inkomensondersteunende voorzieningen	-23.888	-24.880	-24.008	-21.777
Totaal baten	**-116.786**	**-112.033**	**-111.478**	**-92.793**
Exploitatiekosten	1.020.620	973.798	1.035.714	983.632
Totaal Participatie	**6.710.946**	**6.494.410**	**6.671.207**	**6.302.572**
Zorg				
Lasten				
Wmo - Hbh ZIN	1.781.996	1.864.847	1.852.426	2.143.470
Wmo - Hbh PGB	62.702	37.103	121.734	138.931
Wmo - begeleiding ZIN	1.986.961	2.026.225	2.332.537	2.388.594
Wmo - begeleiding PGB	126.649	87.874	160.990	214.284
Wmo - rolstoelen	143.572	123.941	173.467	210.912
Wmo - collectief vervoer	168.536	172.792	148.544	125.228
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	241.721	211.480	199.897	214.900
Wmo - woonvoorzieningen	202.589	156.263	180.664	185.765
Wmo - meerkosten	-	588	-	985
Wmo - advieskosten GPK	-	17.019	-	15.001
Wmo - medisch onderzoek	8.180	4.101	7.151	5.550
Subtotaal lasten	**4.722.906**	**4.702.233**	**5.177.411**	**5.643.620**
Maatschappelijke zorg				
Beschermd wonen	439.449	110.054	253.541	484.655
Maatschappelijke opvang	70.044	13.157	65.109	9.283
Jeugd				
PGB jeugd	504.631	588.444	451.402	544.786
Totaal lasten	**5.737.030**	**5.413.888**	**5.947.464**	**6.682.343**
Baten				
Wmo - eigen bijdrage	-144.190	-156.074	-154.725	-172.141
Debiteurenontvangsten	-97	-	-858	-
Totaal baten	**-144.287**	**-156.074**	**-155.583**	**-172.141**
Exploitatiekosten	416.429	396.116	418.516	398.101
Totaal Zorg	**6.009.171**	**5.653.930**	**6.210.397**	**6.908.303**
Totaal Overhead	**619.760**	**600.825**	**622.865**	**603.625**
Totale bijdrage	**13.339.877**	**12.749.165**	**13.504.470**	**13.814.500**

Tabel 73 Verdeling kosten per gemeente Noordwijk en Teylingen

x €	Noordwijk		Teylingen	
Participatie	**begroting**	**realisatie**	**begroting**	**realisatie**
Lasten				
PW	8.174.050	7.673.841	5.850.863	5.414.606
Loonkostensubsidie	474.777	659.567	339.839	465.386
Medisch onderzoek	21.274	16.598	16.620	16.457
Tozo	-	-1.197	-	-546
Wet inburgering	281.390	62.093	219.838	37.489
Inkomensondersteunende voorzieningen	786.130	809.964	666.715	724.161
Energietoeslag	2.074.186	1.437.400	1.620.478	963.500
Leefgeld Oekraïne	-	-	510.000	282.208
Totaal lasten	**11.811.808**	**10.658.266**	**9.224.353**	**7.903.261**
Baten				
Debiteurenontvangsten PW	-173.740	-128.260	-124.361	-90.499
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-4.136	-11.153	-2.960	-7.870
Debiteurenontvangsten Medisch onderzoek	-	-373	-	-174
Debiteurenontvangsten Tozo	-5.318	1.555	-4.155	-33.327
Debiteurenontvangsten schuldregelingen	-15.099	-9.940	-11.842	-7.013
Debiteuren ontvangsten inkomensondersteunende voorzieningen	-46.093	-26.877	-36.011	-30.817
Totaal baten	**-244.386**	**-175.048**	**-179.328**	**-169.701**
Exploitatiekosten	1.961.590	1.861.598	1.554.511	1.469.892
Totaal Participatie	**13.529.011**	**12.344.816**	**10.599.536**	**9.203.453**
Zorg				
Lasten				
Wmo - Hbh ZIN	3.309.890	3.663.620	2.335.175	2.589.458
Wmo - Hbh PGB	143.513	101.956	69.423	46.742
Wmo - begeleiding ZIN	2.448.565	2.944.535	3.102.072	3.382.483
Wmo - begeleiding PGB	327.292	284.943	260.696	188.338
Wmo - rolstoelen	274.514	261.120	179.233	200.827
Wmo - collectief vervoer	382.032	371.259	229.606	202.924
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	514.608	618.269	239.437	287.136
Wmo - woonvoorzieningen	471.430	422.690	335.489	214.343
Wmo - meerkosten	-	11.099	-	8.099
Wmo - advieskosten GPK	-	34.362	-	23.323
Wmo - medisch onderzoek	17.942	6.206	8.266	7.788
Subtotaal lasten	**7.889.786**	**8.720.060**	**6.759.397**	**7.151.461**
Maatschappelijke zorg				
Beschermd wonen	2.076.162	1.789.509	793.032	446.001
Maatschappelijke opvang	135.410	54.481	110.531	49.209
Jeugd				
PGB jeugd	961.713	805.419	644.109	631.755
Totaal lasten	**11.063.071**	**11.369.468**	**8.307.068**	**8.278.426**
Baten				
Wmo - eigen bijdrage	-251.963	-289.014	-189.050	-216.216
Debiteurenontvangsten	-12.265	-	-23.106	-
Totaal baten	**-264.228**	**-289.014**	**-212.156**	**-216.216**
Exploitatiekosten	803.509	764.315	627.749	597.129
Totaal Zorg	**11.602.352**	**11.844.770**	**8.722.661**	**8.659.338**
Totaal Overhead	**1.195.840**	**1.163.620**	**934.261**	**905.980**
Totale bijdrage	**26.327.203**	**25.353.206**	**20.256.459**	**18.768.770**

Tabel 74 ISD Bollenstreek totaal ISD Bollenstreek

x €	ISD totaal	
Participatie	**begroting**	**realisatie**
Lasten		
PW	21.325.215	20.469.420
Loonkostensubsidie	1.238.643	1.759.349
Medisch onderzoek	59.999	57.114
Tozo	-	-7.913
Wet inburgering	793.627	176.379
Inkomensondersteunende voorzieningen	2.387.960	2.507.597
Energietoeslag	5.850.000	3.946.500
Leefgeld Oekraïne	934.800	697.460
Totaal lasten	**32.590.243**	**29.605.906**
Baten		
Debiteurenontvangsten PW	-453.269	-342.124
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-10.790	-29.751
Debiteurenontvangsten Medisch onderzoek	-	-813
Debiteurenontvangsten Tozo	-15.000	-46.023
Debiteurenontvangsten schuldregelingen	-42.920	-26.514
Debiteuren ontvangsten inkomensondersteunende voorzieningen	-130.000	-104.352
Totaal baten	**-651.979**	**-549.575**
Exploitatiekosten	5.572.434	5.288.920
Totaal Participatie	**37.510.699**	**34.345.251**
Zorg		
Lasten		
Wmo - Hbh ZIN	9.279.487	10.261.395
Wmo - Hbh PGB	397.373	324.733
Wmo - begeleiding ZIN	9.870.134	10.741.837
Wmo - begeleiding PGB	875.627	775.439
Wmo - rolstoelen	770.786	796.800
Wmo - collectief vervoer	928.718	872.203
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	1.195.664	1.331.785
Wmo - woonvoorzieningen	1.190.171	979.061
Wmo - meerkosten	-	20.771
Wmo - advieskosten GPK	-	89.704
Wmo - medisch onderzoek	41.539	23.644
Subtotaal lasten	**24.549.500**	**26.217.373**
Maatschappelijke zorg		
Beschermd wonen	3.562.184	2.830.218
Maatschappelijke opvang	381.094	126.130
Jeugd		
PGB jeugd	2.561.855	2.570.404
Totaal lasten	**31.054.633**	**31.744.124**
Baten		
Wmo - eigen bijdrage	-739.928	-833.445
Debiteurenontvangsten	-36.326	-
Totaal baten	**-776.254**	**-833.445**
Exploitatiekosten	2.266.202	2.155.661
Totaal Zorg	**32.544.582**	**33.066.341**
Totaal Overhead	**3.372.726**	**3.274.050**
Totale bijdrage	**73.428.006**	**70.685.642**

Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AOW	Algemene Ouderdoms Wet
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
Arbo	Arbeidsomstandigheden
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
Bado	Besluit accountantscontrole decentrale overheden
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
BCF	Btw-compensatiefonds
Bhv	Bedrijfshulpverlening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten
DB	Dagelijks Bestuur
EMU	Economische Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
FG	Functionaris Gegevensbeheer
Fido	Financiering decentrale overheden
fte	full-time equivalent
GPK	Gehandicaptenparkeerkaart
Hbh	Hulp bij het Huishouden
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Zelfstandigen
ISD	Intergemeentelijke Sociale Dienst
LKS	Loonkostensubsidie
PGB	PersoonsGebonden Budget
PW	Participatiewet
ROOO	Regeling opvang ontheemden Oekraïne
SDV	Schulddienstverlening
Sisa	Single information single audit
Suwi	Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
SVB	Sociale VerzekeringsBank
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
VOG	Verklaring omtrent gedrag
Vpb	Vennootschapsbelasting
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
Wpg	Wet politiegegevens
WSNP	Wettelijke Schuldsanering Natuurlijke Personen
ZIN	Zorg In Natura